

Največji slovenski tednik v Združenih državah

Izohaja vsako sredo.

Naročnina:

Za člane, na leto... \$0.96
Za sečane... \$1.50
Za inozemstvo... \$2.00

NASLOV

uredništva in upravnika:

1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Telefon: Canal 2487

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

OFFICIAL ORGAN OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON JUNE 22, 1918.

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.

Issued every Wednesday

Subscription price:
For members, yearly... \$0.96
For nonmembers... \$1.50
Foreign Countries... \$2.00

OFFICE OF PUBLICATION:
1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Telephone: Canal 2487

No. 35—Štev. 35.

Chicago, Ill., 3. septembra (September) 1919.

Leto V. Volume V.

PROŠNJA.

Društvo sv. Cirila in Metoda št. 45 KSKJ v East Heleni, Mont. prosi tem potom vsa cenjena društva, člane in članice K. S. K. Jednote, da nam pomagajo v tej nesreči, ki nas je tako nepričakovano zadela letos dne 19. avgusta.

Izmed 20 slovenskih in hrvatskih nesrečnih družin, ter kakih 15-18 drugih narodnosti, je tudi šest članov (z družinami), nekaj samcev in članic našega društva prizadetih in sicer:

Sobr. John Skrinar, predsednik društva in oče peterih otrok, temu je zgorelo vse. Sobr. Anton Suštaršič, blagajnik in zastopnik, oče peterih otrok, tudi temu je vse zgorelo. Posebno pomilovanja vreden je sobr. Jakob Strajner, 17-letni član naše Jednote. Bolan je že 5 let; še sam ne more jesti niti se obleči, ker je hrom na rokah, da mu nič ne veljajo. Zgorelo mu je vse, tudi nekaj denarja in en Liberty bond. Tako tudi drugim: skoro vsi smo več ali manj v slabih razmerah, ker nam je ogenj vse uničil. Ker je bil za časa požarja hrd veter, je bilo vse na enkrat v plamenu; vse je zgorelo, tudi onim, ki so blago, ali pohištvo venkaj nosili. Pri tem si lahko cenjeni sobratje in sestrese sami predstavljate naš bedni položaj. Mesto Helena, je že nabralo v ta namen 10,000 dolarjev, a mi, Slovenci le malo dobimo.

Naše društvene stvari so vse zgorele. Pomagajte nam tudi člani na potnih listih. Vsak, tudi skromen dar se hvaležno sprejme. Denar naj se izvoli pošiljati na uredništvo "Glasila K. S. K. Jednote", 1951 W. 22nd Place Chicago, Ill.

V East Heleni, Mont. dne 26. John Kambič, tajnik. John Skrivnar, predsednik. Anton Suštaršič, zastopnik. Društveni pečat.

Opomba uredništva: — Naše omilovanja vredne člane tega društva toplo priporočamo cenjenemu članu K. S. K. J. za kako pomoč. Bolj obširno poročilo o tem groznem požaru smo priobčili v zadnji številki. Iz istega je posneti, da niso bili nesrečni pogoreli skoro nič zavarovani.

Uredništvo "Glasila" bo vsako prejeto svoto takoj poslalo na pristojno mesto in bomo tudi priobčili imena in svote darovalcev.

URADNI POPRAVEK.

V zadnjem šestmesečnem poročilu se je vrnila neljuba pomota pri razporedbi inventarja. Pravilno naj se blagovoli citati tako-le: "Knjige, tiskovine in pravila \$2010.00, namesto \$2250.00. Skupni inventar \$3885.03. namesto \$4125.03."

Za glavni urad K. S. K. Jednote Josip Zalar, gl. tajnik.

Razne novice.

Otvoritev paketne pošte v zasedene slovenske kraje.

Poštni departament v Washingtonu, D. C. je izdal te dni sledeči odlok glede pošiljatev zavrtkov (paketov) v zasedene slovenske kraje. Iz tega je razvidno, da je še nemogoče pošiljati pakete v ostale kraje na Kranjskem, Štajerskem, Koroskem in Hrvaškem, ali v Jugoslavijo. Odlok se glasi sledeče:

Pakete je mogoče pošiljati v Trentin, Trst in okolice in sicer pod istimi določbami kot veljajo za paketno pošto za Italijo. Rojaki sedaj lahko pošljejo pa-

kete v Trst, Gorico, Istro, vso Primorsko in vse one kraje na Kranjskem, katere je zasedla italijanska armada.

Poslati je treba skrbno zavite zavojce, ki ne tehtajo več kot 11 funtov. Poština je za vsak funt dvanajst centov.

Napišite na paket ime in naslov osebe, kateri pošljete, kraj kamor je pošiljatev namenjena, spodaj pa napišite: Venezia Giulia, via Italia.

Predsednik Wilson bo šel na potovanje.

Washington, D. C. 30. avgusta. — Ker predsednik Wilson ne more doseči sporazuma v senatski zbornici za odobritev mirovne pogodbe in lige narodov, se bo podal za mesec dni na govorniško potovanje. Od tukaj odpotuje dne 3. septembra in bo govoril kakor sledi:

Dne 4. septembra dop. v Columbus, Ohio.

Dne 4. sept. zveč. v Indianapolis, Indiana.

Dne 5. sept. v St. Louis, Mo.

Dne 6. sept. v Kansas City, Kas.

Dne 7. sept. zveč. v Des Moines, Iowa.

Dne 8. sept. zjut. v Omaha, Neb.; zvečer v Sioux Falls, S. D.

Dne 9. sept. v St. Paul in Minneapolis, Minn.

Dne 10. sept. v Bismarek, N. D.

Dne 11. sept. dop. v Billings, zvečer v Helena, Mont.

Dne 12. sept. dop. v Couer d'Alene Idaho, popoldne v Spokane, Wash.

Dne 13. sept. v Tacoma, Wash.

Dne 14. sept. v Seattle, Wash.

Dne 15. sept. v Portland, Ore.

Dne 17. in 18. sept. v San Francisco, Calif.

Dne 19. sept. v San Diego, Calif.

Dne 20. in 21. sept. v Los Angeles, Calif.

Dne 22. sept. v Reno, Nevada.

Dne 23. sept. v Salt Lake City, Utah.

Dne 24. sept. v Cheyenne, Wyo.

Dne 25. sept. dop. v Denver, pop. v Pueblo, Colo.

Dne 26. sept. dop. v Wichita, Kans., pop. v Little Rock, Ark., zvečer v Memphis, Tenn.

Dne 28. sept. v Louisville, Ky.

Senatorji in kongresniki so na vse načine skušali pregovoriti predsednika, da naj ostane doma v Washingtonu, ker ima vedno dosti drugega, važnega dela. Predsednik Wilson pa hoče na vsaki način izvršiti svoj načrt in iti na potovanje.

To potovanje najbolj obsojajo republikanski senatorji, ker odločno nasprotujejo, da bi Združene države odobrile mirovno pogodbo in Ligo narodov v taki obliki, kakoršna je bila izdelana v Parizu.

Govori se, da bo šlo takoj za predsednikom tudi nekaj republikanskih senatorjev na potovanje, ki bodo govorili odločno proti Ligi narodov, ali v nasprotnem smislu, kakor predsednik Wilson.

Wilson noče ugoditi zahtevi senatorjev.

Washington, D. C., 1. sept. — Senatni odtok zunanjih zadev je zahteval od predsednika Wilsona, da naj mu izroči nameravano mirovno pogodbo z Avstrijo, Ogrsko, Turško in Bolgarijo. — Tej zahtevi pa noče predsednik na noben način ugoditi, češ, da ima samo on pravico delati slične pogodbe.

Ostre debate v senatu.

Washington, D. C., 29. avg. — Ko je bila danes mirovna pogodba zopet na dnevnem redu v senatski zbornici, je imel republikanski senator Knox iz Tenn. glavno besedo.

Med drugim je omenjal, da bo

služila pariška pogodba kot temelj novemu prelivanju krvi v bodočih stoletjih. V sled tega je priporočal govornik, da naj Združene države nikakor ne odobre te pogodbe, ampak, da naj naredijo separatni mir z Nemčijo. Zaeno se je Knox potegaval za koristi Nemcev, češ, da so dane jim mirovne točke prehude in krivične. Nemčiji naj se prepusti zopet vse njene prejšnje ozemlje in kolonije!!

Dalje je navajal preoblastveno postopanje Anglije, ki si hoče v minulo vojno svoje imperialistične ambicije le izpopolniti. Anglija stremi po premoči na morju s trgovsko in vojno mornarico. Anglija ni opravičena do 6 glasov v vrhovnem svetu Lige narodov, med tem ko bi imele Združene države samo en glas.

Končno je senator Knox ostro kritiziral predsednika, ker se noče v resnici držati svojih znanih mirovnih točk, da bi dosegli tudi manjši narodi več svobode in pravice.

Delavsko premirje. Začasna odprava stavk.

New York, N. Y., 1. sept. — Posebni odtok Newyorške državne delavske federacije je izdelal te dni važno izjavo, da naj se uvede širok ržav premirje med delom in kapitalom, ki naj traja 6 mesecev. V tej dobi naj se ne pojačajo nove stavke, stare stavke naj se pa skuša takoj poravnati.

Označena organizacija je izdelala ta načrt iz tega namena, da bo mogoče predsedniku Wilsonu odpraviti draginjo in dovesti ameriško industrijo na staro, predvojno stališče.

Pred veliko stavko.

Washington, D. C., 29. avg. — Ker se pripravljajo delavci po železnicah in jeklarnah širom države na veliko stavko, bodo skušale razne družbe s posredovanjem zveze Am. F. of L. to stavko preprečiti. V to svrhu se bo predvsem naprosilo predsednika Wilsona, da naj on posreduje med obema strankama. Tozadevna konferenca pri predsedniku se vrši danes.

Nova preteča stavka.

New York, N. Y., 1. sept. — Rev. John Roach Straton, pastor tukajšnje Calvary baptistovske cerkve je pridigoval danes o profitaizmu in delavskih nemirih. Med drugim je rekel ta pridigar tudi tole:

"Dandanes je na stavki že ves svet, razun pridigarjev in pogrebnikov. Po mojem mnenju no zdaj mi prvi, ki bomo zahtevali večjo plačo in se bomo organizirali v lastno unijo."

Državna nagrada za vojake.

Madison, Wis., 1. sept. — Jutri se vrši v državi Wisconsin posebne volitve za dovoljenje \$15,000,000, katere se bo izplačalo kot nagrade vsem onim vojakom te države, ki so bili v službi tekom minule vojne; število istih znaša okrog 120,000.

Nagrade, ali doklade so različne po dobi službovanja. Iste se bo izplačavalo v mesečnih obrokih po \$10. Najmanjša nagrada za enega vojaka bo \$50., najvišja pa \$240.00.

V svrhu kritja te svote, bo država povišala davek za četrt odstotka.

Brodovje za obrambo Pacifika.

San Francisco, Calif. — Danes je priplulo semkaj 42 večjih ameriških bojnih ladij, ki bodo tvorile stalno pacifiško obrambno mornarico. Pacifiški mornarici bo zapovedoval admiral Hugh Rodman.

Tem povodom se je vršila danes

popoldne v tukajšnjem pristanišču velika pomorska parada, katero si je ogledal mornarični tajnik Daniels, mnogo guvernerjev, županov in drugih državnikov iz zapadnih držav.

Označene bojne ladje bodo opravljale za stalno svojo službo v varstvo obrežja na Pacifiku.

Naše vojne izgube. — Samo dva pogrešana.

Washington, D. C. — Vojni departament poroča, da se pogreša samo še dva ameriška vojaka izmed celokupnega števila ameriške armade, ki se je borila na Francoskem. V pred zadnjem uradnem izkazu je znašalo število pogrešancev še nad 100. Število mrtvih znaša 77,422; število ranjenih pa 214,310.

Zahteva premogokopov v Illinois.

Springfield, Ill. — Na tu se vršiči konvenciji premogokopov je bila odobrena sledeča nova plačilna lestvica:

6-urno dnevno delo; 5 dni dela v tednu in tedenska plača.

Povišanje zaslužka pri vseh vrstah dela.

Odprave vsake kazni, ali globe. Vse do 20. junija 1919 vplačane kazni se mora povrniti.

Odpravo kazni zahtevajo premogokopi vsled tega, da jim ne bodo družbe več iste nalagale v slučaju kake stavke, kakor se je to zgodilo letos dne 5. julija, ko so premogokopi iz Illinoisa vzpiorili Moonejevo protestno stavko.

Ker se bo vršila dne 9. septembra t. l. v Cleveland, Ohio, velika narodna konvencija premogokopov, bodo illinoiški zastopniki zahtevali na tej konvenciji odobritev te nove plačilne lestvice.

Unijska kooperativna prodajalna.

Lincoln, Neb. — Razne delavske organizacije iz našega mesta so sklenile otvoriti veliko lastno zadružno trgovino, ozir. prodajalno, kjer se bo prodajalo blago delavcem po kupni ceni. Na ta način bo marsikakemu delavcu pomagano pri nakupu živil v sedanjih časih draginje.

Celo mesto na prodaj.

Washington, D. C. — Zdaj, ko je vojna končana, namerava vlada Združenih držav prodati svoje tovarniško mestee Nitro, W. Va. za katero se je izdalo 70 milijonov dolarjev. V tem kraju se je izdelovalo pretežno večino vojnih potrebščin za ameriško armado; predvsem pa brezdimni smodnik (nitro).

Ponudbe se sprejema do 30. septembra. — Mestee Nitro zavzema 100 akrov ozemlja; ima 1500 delavskih hiš, hotele, šole, trgovine, gledišča, banko, polic. postaje, sploh vse, kar spada za kako moderno industrijsko mesto.

Gen. Pershingov povratek.

Brest, 1. sept. — General John J. Pershing, vrhovni poveljnik ameriške ekspedicijske armade se je danes popoldne ob 3. uri odpeljal s parnikom 'Leviathan' proti Združenim državam domov.

Odielne generala je spremlilo na parnik številno francoskih generalov in višjih državnikov. Pred odhodom mu je maršal Foch v slovo govoril sledeče:

"Zdaj, ko zapuščate Francijo, izročate in puščate svoje drage mrtvece nam. — Obljubujem vam, da bomo skrbeli za vse vne-

mo, da bodo njih grobovi vedno v naši oskrbi. Ti grobovi nam bodo vedno pričali o veliki pomoči, katero ste nam Vi semkaj dovedli. Marsikdo v Ameriki se bo spominjal na ta sveta bivališča junastva in požrtvovanja az domovino,

tako bodo pa tudi Amerikanci radi romali na ta pokopališča, da počaste spomin svojih padlih junakov. To bo našo medsebojno zvezo še bolj utrjevalo.

Če se bodo zopet vzdignili oblaki vojne nad našo domovino, tedaj bomo čuli glas iz grobov teh žrtev, ki nam bodo velele, da se je treba vedno boriti za svobodo, kakor za časa velikega Washingtona in Lafayetteja."

General Pershing se je za prinenčen pozdrav in odhodno maršalu Fochu iskreno zahvalil.

Maršal Foch je peljal Pershinga pod pazduho na parnik; predno je "Leviathan" odplul je za igrala godba ameriško himno.

Spodnja Štajerska določena Slovincem.

Pariz, 30. avgusta. — Vrhovni mirovni svet je določil meje za Štajersko in sklenil, da ondi ni potreben plebiscit, ali samoodločevanje. Dasiravno so Italijani zahtevali plebiscit na Štajerskem, so temu Slovenci odločno nasprotovali.

Vrhovni svet je dalje sklenil izročiti mirovne pogoje avstrijski delegaciji v torek, dne 2. septembra popoldne. Avstrijci bodo imeli 5 dni časa za sprejem in podpis te pogodbe. Tej seji je predsedoval ministr. predsednik Clemenceau.

Revolucija v Črni gori.

London, 28. avgusta. — Po celi Črni gori je izbruhnila revolucija, tako, da se vrše boji že skoro vsepovsod. — Slične, ali take vesti prihajajo semkaj.

Ustajo skušajo Srbi s silo zadušiti.

Dopisnik "Assoc. Press" pravi, da je nova balkanska vojna neizogibna.

Črnogorci so ustavili in presekali železniško zvezo med Virpazarjem in Barom.

Srbi ojačujejo svoje čete in municijo, a ne morejo pri tem tako naglo ustaviti uporno gibanje v Črni gori.

Spor med Srbijo in Črno goro je nastal vsled tega, ker zahtevajo Črnogorci, svojega kralja Nikita nazaj na prestol; Srbi pa zahtevajo, da mora biti Črna gora prideljena novi jugoslovanski državi. Temu najbolj nasprotuje narodna stranka Črnogorcev.

Bivši črnogorski kralj Nikita živi sedaj v nekem predmestju Pariza. Na podlagi sklepa črnogorskega narodnega sveta je bil Nikita še lansko zimo kot kralj odstavljen, česar pa Nikita ni potrdil, ali priznal.

Zastopniki črnogorske narodne stranke pripisujejo sedaj Srbom izdajstvo na podlagi svoje vele-srbske propagande. Letos meseca aprila, ko so se vršile volitve v skupščini za priklopitev Črne gore k Jugoslaviji, so bili baje Črnogorci prevarani, ker so Srbi dosti Črnogorcev podkupili zase.

\$100,000,000 posijila za Nemčijo.

Coblenc. — Semkaj se javlja, da je agent Nemške banke (Deutsche Bank) izposloval pri raznih ameriških financirjih v New Yorku ogromno posojilo 100 milijonov dolarjev. Za to svoto se bo nakupilo in poslalo iz Amerike masti in razpovrstnega drugega blaga. V mestu Cologne se je nedavno zahtevalo za 100 frankov 245 nemških mark. Tako nizke cene še niso imele nikdar marke za časa premirja.

Nemiri v Monakovem.

Kodanj, Dansko, 1. sept. — Nad Monakovem, glavnem mestu Bavorske, je proglašeno vojno stanje vsled velikih nemirov. Vse ulice in mestne ceste je zasedlo vojnštvo, ki skuša uvesti zopet red.

Boji v Rusiji.

London, 28. avg. — Včeraj je dospela semkaj brezlična brzovjavka za naznanilo, da je kozaki general Kamontov ujel 13,000 mož močno boljševisko armado in da je pognal v beg nad 20,000 novincev "rdeče" garde.

Boji so se vršili pri Tambovu in Koslovem, glavnem stanu boljševiske južne fronte.

Da so kozaki premagali boljševiske, je pripisovati dejstvu, ker se je pridružil generalu Kamontovu cel pošpolk upornih boljševiskov in 40 častnikov. Tudi čete generala Denikina dobro napredujejo pri Kijevu, kjer namerava vso boljševisko armado obkoliti in zajeti.

Posledice minulih plemenskih nemirov v Chicagu.

Minuli teden je vložilo tožbo nad 30 različnih strank napram mestu Chicagu zahtevajoče odškodnino, povzročeno pred nekaj tedni, ko so se vršili na južni strani mesta nemiri med črni in belokožci. Skupna odškodnina znaša nad \$500,000.

Največ izmed teh strank je hišnih posestnikov in trgovcev. Prizadeti zahtevajo odškodnino od mesta, ker jim ni dalo dovolj protekcije za časa minulih plemenskih nemirov.

Zveza med Rumunci in Ukrajinci.

London, 28. avg. — Med Rumunsko in Ukrajino se je sklenilo prijateljsko zvezo. Od zdaj naprej bodo lahko prevažali Ukrajinci orožje in municijo po rumunskih železnicah. Zajedno sta si obe državi zaobljubili gojiti medsebojno prijateljstvo in izogibati se vsakega medsebojnega nasilja z orožjem. Rumunski je pri tej priliki obljubila, da bo zagovarjala zahteve Ukrajincev na mirovni konferenci.

Pomiloščeni vojaški kaznjenci.

Rim, 1. sept. — Italijanski kralj Viktor Emanuel je pomiloštil 40,000 vojaških kaznjencev, ki so bili obsojeni radi kakega pregreška v minuli vojni.

Turško vprašanje.

Pariz, 1. sept. — Turčija je pri volji razorožiti svojo armado ter priznati Združene države za svojega varha, ali nadzornika.

Danes je izročila svoje poročilo mirovni konferenci ameriška komisija za Malo Azijo pod vodstvom Karol R. Crane. Pri tej priliki je ta komisija svetovala ameriški delegaciji v Parizu, da naj prevzamejo nadzorstvo Turčije — Združene države.

Označena komisija se je mudila na Turškem in v Mali Aziji zadnje tri mesece. Med tem časom je doznala, da želi pretežna večina turškega prebivalstva, ozir. starega turškega cesarstva priti pod kontrolo in varstvo Združenih držav.

Mr. Crane navaja dalje v svojem poročilu, da če ne bodo hotele Združene države prevzeti Turčije v svoje nadzorstvo, bo to rada storila Anglija vsled česar bo imela tudi dosti koristi v trgovskem in stratežnem oziru.

VABILO NA SEJO.

Iz urada društva sv. Družine št. 151 Indpls. Ind.

Tem potom se prosi in opozarja vse člane omenjenega društva, da se vdeležijo redne mesečne seje prvo nedeljo, dne 7. septembra točno ob 10. uri, popoldne.

Urediti moramo nekaj važnih stvari in to le v navzočnosti vseh članov. Torej pridite vsi, brez izjeme, da se uredi vse po vaši volji.

Anton Rudman, tajnik.

Društvena naznanila in dopisi.

PREMEMBA PRAVIL.

Društvo sv. Jožefa št. 2. KSKJ v Joliet, Ill., je imelo svojo redno mesečno sejo dne 6. julija 1919 in na tej seji je društvo razveljavilo zdaleč navedene točke svojih pravil in sicer kakor sledi:

Za vse one člane, spadajoče k društvu sv. Jožefa št. 2. KSKJ Joliet, Ill., ki želijo potovati v staro domovino in ki želijo biti na potnih listih po pravilih KSKJ stran 59 točka 141, za vse te člane so črtana, ali neveljavna društvena pravila z dnem 6. meseca julija leta 1919 in sicer sledeče točke:

Stran 7-8 in 9. Člen 6 vse točke in stran 9-10 in 11 Člen 7 vse točke. Zatorej naj vsak član našega društva to uradno poroči, oziroma premebo pravil glede potnih listov izreže in na svoja društvena pravila prilipi.

Društveni odbor določa, da naj se to uradno naznanilo priobči trikrat zaporedoma v našem "Glasilu".

Joliet, Ill. 16. avg. 1919.

Društveni odbor:
John Filak, predsednik.
John Vidmar, tajnik.
John A. Težak, zastopnik.
Društveni pečat.

NAZANILLO.

Društva sv. Janeza Krstnika št. 11 K. S. K. Jednote, Aurora, Ill.

S tem se naznanja vsem članom (icam), da je društvo sv. Janeza Krstnika, št. 11, sklenilo na zadnji redni mesečni seji 3. avgusta 1919, da kdor ne bo plačal redno vsaki mesec prispevkov društvu in Jednoti, se ga mora suspendirati. Seja se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu. Kateri član (ica) ne bo plačal do 18. v mesecu, se ga mora suspendirati predno se odposlje asesment na Jednoto.

S tem se torej prosi vse naše člane (ice), da redno plačujejo vsaki mesec, in da se dela v prid blagajni, ker drugače je veliko dela in izguba blagajni.

Z bratskim pozdravom
Jos. Fajfar, tajnik.

NAZANILLO.

Članom društva sv. Jožefa št. 53 v Waukegan, Ill., se tem potom naznanja, da bode prihodnje nedeljo dne 14. septembra društvena seja, katere se mora vsak član gotovo udeležiti, ker na dnevnem redu imamo več zelo važnih reči za rešiti. Torej je dolžnost vsakega člana, da se gotovo te seje udeleži, da ne bo pozneje oporekal, češ — to ali ono ni prav. — Seja se prične točno ob pol dveh popoldne. Torej pridite vsi!

Pozdrav!
Matija Ivanetič, dr. tajnik.

NAZANILLO.

Članom društva sv. Cirila in Metoda št. 59 K. S. K. Jednote v Eveleth, Minn., se uljudno naznanja, da se gotovo udeležijo prihodnje redne društvene seje, katere se vrši v nedeljo dne 14. septembra v navadnih prostorih. Na tej seji bode več važnih stvari za rešiti, obenem tudi splošno glasovanje "za" ali "proti" povzemanju plače glavnega tajnika K. S. K. Jednote. Da ne bode potem nobene kritike od strani članstva, zatorej naj pride sleherni član in odda svoj glas po svojem lastnem prepričanju.

Obenem se tudi člani pozivljajo, da plačujejo svoje mesečne prispevke redno vsaki mesec, ne kakor so se nekateri navadili, namreč vsaki drugi mesec, pri tem je društvo na zgubi; od zdaj za naprej se ne bode več nikogar čakalo po dva meseca; član, ki ne plača vsak mesec svojega asesmenta, bo suspendan. Kajti Jednota ne vpraša, ali so vsi plačali ali ne. In član (ica) tudi ne, kadar je bolan; ampak nasprotno pravi: "Jaz zahtevam podporo." V slučaju smrti pravijo zopet dečiči: "Kedaj bo prišel cheek?" Zatorej, da se ne bo komu krivica godila, imej pred oči, dragi sobrat (sosestra) tole vprašanje: "Ali sem plačal (a) ases. na društveni seji?" — Toliko v pojasnitveni članstvu dr. sv. C. in M. št. 59 K. S. K. J.

Za društvo sv. Cirila in Metoda št. 59 K. S. K. J. vdani Vam sobrat,
Martin Štukle, zastopnik.

NAZANILLO.

Iz urada društva sv. Ana št. 156 v Ohishohm, Minn.

Članice našega društva prosim, da bi bolj redno hodile k mesečnim sejam in o praviem času plačevale asesment, da ne bo toliko stitnosti. Posebno vas prosim, da se v obilnem številu vdeležite prihodnje seje dne 7. septembra, ker na tej seji bomo volili in glasovali radi zvišanja plače glavnega tajnika K. S. K. Jednote.

S pozdravom,
Tajnica.

Fredonia, Kans.

Spoštovani sobrat urednik: — Sprejmite teh par vrstic v "Glasilu", enkrat tudi iz naše farmske naselbine.

Tukaj v tem kraju je letos dobra letina; vsega je dosti, posebno sena je bilo obilno. Na spomlad je nam precej dež nagajal, osolbito pri setvi; tako so tudi nekateri vsled slabega bremena težko poželi.

V nedeljo dne 24. avgusta so nas obiskali tukajšnji Slovenci, ki živijo od 15—19 milj, od nas oddaljeno. Prav razveselili so nas s svojim obiskom, ker tukaj v Fredoniji smo le bolj sami. Jako radi vidimo naše rojake in gostih. In kako so nas naši daljni sosede presenetili z lepimi darili, ki so obdarili moji moji hečr, ki gre 31. avgusta v samostan k frančiškankam.

V svojem imenu in imenu hčere se prav lepo zahvaljujem Mr. M. Sodja, Mr. Joe Stepanič, Mrs. Tereziji Centa in Mrs Ivani Prikel in njih hčeram ter sinovom ter jim kličem: Še enkrat lepa hvala, Bog Vam stotero povrni!

Tukajšnje farme se zdaj prav lahko prodajo tudi v ceni so znatno poskočile; vsled tega so tudi gori navedeni farmarji prodali svoje farme; zdaj mislijo druge kupiti in sicer še večje. Slovenci tukaj na kansaskih farmah so povsod pridni in dobro napredujejo, da nas Amerikanci kar začudeno gledajo, ker vsi smo si postavili lepa gospodarska poslopja in premoremo lepo živino, kar je dandanes dosti vredno. Po mojem mnenju in izkušnji, ni le-nuša življenja, kakor je življenje na ameriških farmah.

Pozdravljam vse cenj. članstvo naše ugledne Jednote in vse čitatelje tega lista v novi, tako tudi v stari domovini.

Ivana Bambich.

Denver, Colo.

Cenjeni sobr. urednik: — Prosim, da mi oprostite, ker vas zopet nadlegujem s sledečim dopisom iz našega kraja.

Dne 17. avgusta t. l. bo ostal gotovo v vednem spominu vsem Slovanom v Denverju, tako tudi drugim, ker ta dan se je na naj-slovesnejši način blagoslovilo velni kamen naše nove Slovenske cerkve Kraljica Sv. Rožnega Venca.

Že na predvečer omenjenega dne so naši rojaki in farani postavili šotore za prodajo jedi in pijače; dalje so tudi postavili mlaje in zelenje okoli cerkve; vse je bilo okusno okrašeno tudi z ameriški zastavami in raznimi rožami. Ljudstvo je pričelo prehajati k cerkvi in šotorom že ob 8ih zjutraj, tako da so imeli naši cerkveni odborniki polne roke dela.

Opoldne se je pa pričela zbirati prava množica ljudstva od vseh strani; društva, člani in posamezniki. Velika slavnostna parada se je pričela ob 2. uri pop. in sicer od cerkve po 47. cesti dalje po Washington St. do 51. ceste potem pa zopet nazaj po omenjeni cesti do 45. dalje do Penn St. potem pa po 46. do poljske cerkve. Tam je čakala vernike čast. duhovščina z mil. škofom J. H. Tihenom na čelu. Vseh duhovnikov je bilo 18. in med temi so bili trije slovenski in sicer: Rev. Ciril Zupan O. S. B. iz Pueblo, vstanovnik naše slovenske cerkve; dalje Rev. Anton Schiffrer, župnik iz Rock Springs, Wyo. in Rev. Anton Princič, ki se zdravi v bolnici sv. Antona tukaj. Pred cerkvijo so naredili otroci špalir mil. gos. škofu. Iz poljske cerkve se je jela parada dalje pomikati do prostora naše nove cerkve. Bilo je tedaj na tisoče naroda okoli cerkve zbranega, ki so pričakovali slavnostnega in važnega

trenotka blagoslovljenja vogelnega kamna. Molitve so se pričele točno ob 3. uri in blagoslovljenje.

Po končanem obredu je imel prvi pridigo mil. g. škof potem pa Rev. Ciril Zupan in Rev. Schiffrer. Sledilo jim je še dosti drugih govornikov tako naprimer denverski župan in drugi veljaki. Govori so trajali do malega 2 ure. Pri blagoslovljenju in med odmori je igrala godba; tako je nastopil tudi naš pevski klub "Slovence" z nekaterimi krasnimi točkami. Ta slavnost je trajala do 7. ure zvečer; zatem se je pa pričela velika veselica v Domu slovenskih društev, ki je bila tudi izborno obiskana; osobito mladina se je sukala ob zvoških godbe do polnoči.

V paradi so bila sledeča društva: Društvo Poljski Sokoli, poljsko dr. sv. Jožefa, sv. Martina, slovaški Narodni Spolek, dr. sv. Jakoba št. 12 N. H. Z., dr. sv. Jožefa št. 21 J. S. K. J., dr. sv. Roka št. 113 K. S. K. J., dr. sv. Martina št. 1 Z. S. Z., dr. Vi-tezi Kolumba št. 218, dr. sv. Alojzija št. 19 Z. S. Z., dr. sv. Ane št. 140 N. H. Z., dr. Kraljica sv. Rožnega Venca št. 7 Z. S. Z., Pevski in dramatični klub "Slovence". Torej se v imenu vseh faranov iskreno zahvaljujem na tem mestu vsem cenj. društvom, Sokolom in drugim za njih udeležbo, posebno pa dičenemu pevskemu in dramatičnemu klubu "Slovence" za krasno petje pri blagoslovljenju vogelnega kamna naše nove cerkve.

Vseh dohodkov je bilo s kolektivo vred \$1037,67; tudi darovalcem, ki so prispevali k tej kolektivi se lepo zahvaljujem.

Naša nova cerkev bo veljala \$25.000.—, v dolžini bo merila 96 čevljev, v širini pa 47,7. Prostora bo imela za 420 sedežev, krasila bo bosta dva zvonika, ali stolpa, zgrajena bo iz najboljših bele žgane opeke in mora biti gotova do 15. dec. t. l.

Za sedaj je pomožni župnik te cerkve Rev. Ciril Zupan iz Pueblo, Colo. ki se trudi že več kot leto dni tudi z nami v Denverju. K sklepu se prav lepo še enkrat zahvaljujem vsem, ki so se vdeležili naše slavnosti, posebno pa Rev. A. Schiffrerju, ki je prišel tako daleč iz Rock Springs, Wyo. Hvala dalje našim vrlim ženam, ker so toliko stvari nabrale za veselico. V imenu cerkvenega odbora izrekam končno pristožno zahvalo vsem onim, ki so se trudili na tej veselici pri prodaji pijače in jestvin. Hvala tudi Vam, g. urednik, da ste točno obelodanili poslano Vam vabilo za to slavnost in list hitro poslali v našo naselbino. Slednjič kličem vsem vdeležencem: Bog Vam povrni stotero, za vse, kar ste darovali, ali kaj dobrega storili. Za vse to naj Vam bo večni Stvarnik obilen plačnik že tukaj, posebno pa enkrat tamkaj nad zvezdami!
George Pavlakovich, tajnik cerkvene občine Kr. Sv. Rožnega Venca.

Darila ameriških rojakov.

ZAHVALNA PISMA ZA PREJETE ZABOJE.

V "A. D." smo čitali te dni več, nad vse zanimivih pisem iz stare domovine, v katerih se stranke iskreno zahvaljujejo za poslano jim blago iz Amerike potom čikaškega Jugoslav Raelief-a.

Tudi našemu uredništvu je došlo nekaj sličnih zahval, katere bomo priobčili prihodnjič. Za danes priobčujemo na tem mestu le dvoje pisem, ki sta došla te dni v Clevelandu, O. Čitatelja mora do srečanja giniti, ko čita poročilo, kako veselje je vladalo po nekaterih vaseh, kamor so dospela poslana darila ameriških rojakov. Označena zahvalna pisma se glasijo sledeče: Goričavas pri Ribnici. (To pismo je dopil g. Jos. Štampfel, slovenski trgovec v Clevelandu.)

Draga družina: Sama ne vem, kako hočem začeti pisati, da bi se vam zadržati zahvalila za tako veliko darilo, ki ste ga nam poslali, ki nam je vsem v veliko korist. Jaz vam kličem: Bog vam daj toliko časa živeti, da bi si že na tem svetu nebesa zaslužili z vašimi dobrimi deli. Jaz sem danes, ko to pismo pišem vsa razburjena od strašnega veselja. Vedno prekladam blago in ljudje hodijo gledat kakor v gledališče, pred vratmi čakajo eden drugega, da bodo vsi na vrsti, da bodo videli kakšno darilo smo dobili. Vsek se čudi,

in sedaj si ljudje že naprej predstavljajo, kaj da obrate v Ameriki imeti, ker ste nam toliko dali. Sreče se mi kar tresne in solze me oblijavajo, ko vidim, kaj ste poslali za pokojno hečko, sedaj bo čakala pa Micka, da bo zrastle. Jožeta ni doma, a sem mu pisala naj hitro pride, da bo videl kaj ga čaka doma. Drobnečevi so vam tudi hvaležni, ker so dobili, kar ste poslali. Prosim vas, če niste preveč oškodovani, da ni treba več poslati, kajti to vas mora veljati tavžente godinarjev, kar ste nam poslali. Vse je v redu prišlo, kišta je bita zabita kakor ste jo zabili, nič ni načeto, vse je v redu, kakor ste vi notri deli. Še enkrat tisočkratna hvala od Ivane in Marije Kosmerlj.

Domžale, v nedeljo, dne 27. julija, 1919, Piše Francelj. (To pismo je dobila Režika Novak, 702 E. 159th St., Cleveland, O.)

Prejubi ata, draga sestra! Najprvo tisočkrat hvala za zaboj in pismo. Povedati vama moram, da je prišel zaboj veselja popolnoma nepoškodovan. Sedaj vama pa moram vse po otroško povedati, kako smo se razveselili lepih in dobrih reči iz Amerike. Začelo se je govoriti, da vozi ladja "Argentina" s polno zalogo daril iz Amerike. Nepričakovano smo se veselili tudi mi, čeprav brez gotovosti. Prihajala so pisma na različne strani, ki so jih pisali naši Amerikanci svojem v domovino z veselimi poročili, da je na potu zaboj za to ali ono osebo. Kovač in Malja sta tudi dobila pismo, da imata na potu velik zaboj. K nam pa ni nič prišlo. Nestrpno smo pričakovali onega dne, ko pripelje "hlapov" zaboje ameriških rojakov v Ljubljano. Naj smo na tihem tudi mi pričakovali kaj enakega, četudi niste nič pisali, saj smo dobro vedeli, da nas niste še pozabili. (Solze mi pridejo pri teh vrsticah od veselja, ki ga nam je pripeljal zaboj.)

Bilo je v sredo 23. julija, ko sem sedel pri Menačniku, kar prinese tja pismonoša "Slovenca". Odpre predzadnjo stran, pa kar zavetilo se mi je v oči. Napísano je bilo, da so darila ameriških rojakov dospela poleg velikih sitnosti iz Trsta od strani Italijanov v Ljubljano. Stedi cela stran samih imen, kdo dobi paket in kdo ga pošilja. Razdeljeno je bilo po okrajnih glavarstvih. Imen za kamniški okraj še ni bilo notri. Tolažil sem se na prihodnji dan, ko prinese "Slovenca" tudi druga imena. Pride četrtek 24. julija, zopet sem šel k Menačniku gledat. Prinese pismonoša "Slovenca", pogledam zopet na predzadnjo stran — in glej, takoj v začetku sem bral: Elizabeta Kovač, Domžale, pošilja Jožef Kovač, Cleveland Ohio. Kar sreslo me je. Letim hitro domov, povem doma mami, pa mi niso verjeli. Kar govoriti nisem mogel, mama pa tudi ne, kar solze so jim prišle v oči. Nató grem k županu in dobim potrdilo, da sem sin Jožefa Kovača, ker drugače bi v Ljubljani ne dobil zaboja. Takoj ob pol ene sedem na vlak in se peljem v Ljubljano in Pepetov Vinko z menoj. Ko pridem tja, hitro najdem izmed stotin zabojev tudi naš zaboj. S Pepetom deneva vsak svoj zaboj na voz in nekdo iz Mengša naju je peljal do Trzina. Jaz sem se peljal na vozu in držal dežnik nad zabojem, da se ne bi premočil, kajti deževalo je neprestano. Vidva v Ameriki bi se prav smejala zraven pa jokala, ko bi me videla tečaj, kako moško sem sedel na kišti z dežnikom v roki. Saj sem vedel, da ne bo zastoj. Iz Trzina sem zaboj pripeljal na cizi, mama so ravno prali doma, ko pripeljem zaboj. Hitro so popustili pranje in prišli k zaboju gledat — Ameriki! Odprem zaboj — z mamino sva vedela ali se nama sanja ali kaj. Cela prodajalna! V žalosti veselje. Blago, obleka za Francelečka, čevlji, euker kava, mast, riž itd. Kakor v deveti deželi! V mamino še govoriti nisva mogla od samega ginjenja, kar jokala sva. Ko pride Johanca domov, pa prinese še eno pismo, ki si ga pisala. Prvo je bilo v zaboju. Bilí smo vsi srečni. Mene je najbolj veselila obleka in čevlji. Vse mi je popolnoma prav kakor nalašč. Danes sem oblekel ameriško obleko, seveda so si gotovo ata mislili: Za mojga Franceljna mora biti kaj boljšega! Stokratna hvala vama za vse. Mama so posebno veselí masti, ker je nismo imeli. Kave in riža pa sploh let, odkar ni. Danes je ravno pet let, odkar se je začela vojna, in v teh petih letih ni

smo jedli riža, danes so ga pa takoj skuhalí na juhi. Sladkor dobimo vsak mesec kilo in pol. Neizmerno veselje nam so napravili čevlji. Saj imamo vsi zbite, mama so hodili v čevljih z lesenimi podplati, za katere so dali 30 kron. Čevlji so pa po 200 kron, moja obleka bi stala kakih tisoč kron. Zelo prav je prišlo milo; polovico manjši košček stane tukaj 7 kron, pa še za nič ni. Drugih reči ne bora našteval, samo to rečem, da tačega veselja še ni bilo. Ata, klobasice so bile dobre. Mama so takoj danes nove čevlje obuli. — Sprejmite srčne pozdrave.

Hotel Beau-Site.

(Sedež jugoslovanske mirovne delegacije v Parizu.)

Z bliskovito naglico te vozi električni vlak železnice Metropolitaine, zgrajena v treh podzemskih etažah, skozi osrčje Pariza, oziroma boljše rečeno pod njim. Za 20 centimov se pelješ po teli, a drzno zadržalostjo izpeljanih rovih od poljubnega konca Pariza do drugega! Postaja Etoile. Izstopiš na podzemsko visoko obokani peron, ob čigar svetilovisih emajlovih ploščah se lomijo žarki mogočnih električnih obločnic. Slediš množično po navideznem labirintu stopnišč in koridorjev, dokler ne zagledaš vrh zadnjega stopnišča — beli solnčni dan. Place de l'Etoile! Na svetovnoznane ogromnem trgu stojiš, v katerega se radikalno izliva osem velikih, deloma po 50 metrov širokih pariških avenij. Sredi trga se pa dviga orjaški Napoleonov Arc de Triumpe, visok 45 metrov in okrašen na vse štiri strani z veličastnimi alegorijskimi odhoda in povratka revolucionarnih in Napoleonovih armad. Depart et retour des armées française, kakor pravi napis nad pročeljem. Danes pa je ta porta triumphalis, kakor je imetnitneje ne pozna svet, obdana na vse strani od mogočnih nemških topov in možnarjev največjih kalibrov, čiji volta žrela žalostno zavajo v jasno pariško nebo. Sie transii furor teutonius, ki je v zadnjih letih prinesel toliko neizmernega gorja nad junaško Francijo in nedelji svet. Sedaj pa s prahom in pepelom posut ponižno in v strahu in trepetu stoji pred neizprosno sodbo v sosednem Versaillesu, prav tam, kjer se je pred 48. leti rodil ...

Ko kreneš nehoté po najslajnejši cesti, aveniji Champs de Elyées, kateri ne vidiš konec, ti skoro sapo zapre neverjetni avtomobilni promet, proti kateremu je bil dunajski Ring ob najslajnejših čarih ponižna provincijalna česta. Tovariš, ki nikdar ne pozabi svoje ljube statistike, je izračunil, da ob najživahnějšíh dnevih urah drvi mimo tebe, pribitega v svetem provincialnem strahu nepremično na isti točki, v eni sami uri nad 3000 osebnih avtomobilov, ne vstevši sicer precej redke konjske vprege vseh vrst. Beživa torej v prvo prečno ulico—Rue de Pressbourg — in že nama pada v oči naša ponosa jugoslovanska trobojnica, vihrajoča na pročelju elegantne palače, čije vrtna fasada odpira pogled na Place de l'Etoile. Ne nosi neopravičeno svojega imena lepe lege. Ob vhodu te vjužno pozdravi dostojanstveni francoski "concierge", vrh proti česti odprtega stopnišča pa strumno ponovi pozdrav marcijalčen srbski podčastnik, očitno vesel domačih zvokov, dokler se ne zravna v pozor liki kip pred junaško prikaznijo še mladega srbskega generala, ki je ravnokar stopil iz avtomobila. General Josić, načelnik naše vojaške misije hiti s prijaznim odzdravom v prvo nadstropje, kjer zboraše naš "conseil supreme", naša oficijelna delegacija. Mi pa želimo pred vsem pozdraviti naše ožje rojake in komaj prestopimo prag levega pritičenega koridorja, nam zadoni nasproti prvi slovenski pozdrav v Parizu. Doma smo! Prijazni slovenski sluga nas spremlja pred vsem v tajniško sobo, kjer kraljuje Zolgerjev adlatur dr. Bruno Stare in kjer se shajaljšče vse pariške Slovenije. Prihajati in odhajati vidiš najrazličnejše eksperte z dovršenim delom in po nevo, kúrír, ki ima večer odpotovati v domovino, zbira pošto in druga naročila, vmes pa švigajo graciozno pariške stroje-piske. Tu pozdravljamo po dolgih petih letih v prostovoljnem mučeniškem priganstvu in smrtne nevarnem delu za osvoboditev domovine osivelega dr. Gregorija

in njegovega sotrpina dr. Bogumila Vošnjaka, sedaj generalnega tajnika naše državne delegacije. Predočilne zaslugе jugoslovanskih emigrantov, ki so med vojsko moral francosko in angleško javnost takorekoc stoprav poučiti o naši eksistenci, ki so brez zadostne podpore in skoro v neprestanem boju za usakdanji kruh organizirali onstran križarske bataljone jugoslovanskih prostovoljcev, te zaslugе bo moral vester zgodovinar stoprav primerčno oceniti. Sedanjost jih premočno uvažuje ... Začuden zagledamo v tej družbi in v živahnem razgovoru z uske-tično prikaznijo neumornega koroskega eksperta dr. Ehrlicha, visoko vrstlega pristnega jenki-ja v dežnem plašcu najnovejšega ameriškega kroja in širokokrajnem nujorskem klobuku, v ustah velikoskora dnitečo črno havanko, ki vzbuja našo zavist in spomin na one lepe čase, ko bukovo listje še ni bilo tako važna prvina ljubljanske tobačne tovarne, kakor je to od zadnjih let. Že se pripravljamo, da spošljivo pozdravimo odličnega odposlanca iz hotela Grillon, (Sedež ameriške misije v Parizu), ko spoznamo v njem našega gorenjskega dr. Schwegla! Naj mu bo tudi še s tega mesta sporočena naša iskrena zahvala: ne kot neizpernemu literantu tistih imenitnih havank, ampak v prvi vrsti za neutrudljivo spremljevanje in tolmačenje. Smelo trdim, da bi brez njega ne bili prišli do vseh odločilnih ameriških ekspertov in zastopnikov. Prepričali smo se, da uživa v teh krogih ugled, od katerega bo naša država imela lahko še obilo haska.

Toda že nas kliče sluga v delavnico prvega slovenskega delegata dr. Zolgerja. Eleganten pariški salon; njegova visoka okna začudeno zro na zemljevide tuje dežele, neznanega narodica, ki pozdravljajo z vseh sten. Poleg dr. Zolgerja, čigar učenjska fiziognomija ni ostala brez sledov nečloveškega napora zadnjih mesecev, nam podaja prijateljsko roko tudi drugi slovenski delegat, naš temperamentni in vsedkar pesimistični prijatelj dr. Ribaf. Tudi njemu je zasejala v lice globoko brazdo neizprosno usoda onega njegovega ljubljenskega Trsta, čigar osvobodnje si je bil stavil za svojo življenjsko nalogo pred dolgimi tridesetimi leti ... Pogum, prijatelj Oto-kar, še davno ni vseh dni konec! Oni Georges Clemenceau, ki te danes še neče razumeti, je napisal nekoč krilate besede: "Tant que je puis parler, écrire, si j'ai raison, je me sens invincible". In ti si jih dobro naučil govoriti in pisati svoje Trzane in Kraševce! — Po kratki informativni konferenci o hipnem stanju naše stvari kliče nas dr. Vošnjak v plenarno sejo našega "conseil supreme", kjer se imamo seznaniti s srbohrvaškimi delegati ter določiti smernice naše ponižne intervencije.

Nikola Pašić! Zunanost velikih mož si človek vedno predstavlja drugačno, kakršna je v resnici. Za velik duh iščemo nehoté tudi mogočen okvir in zaradi tega nas prvo spoznanje navadno ne koliko razočara. Tako tudi to pot. Mesto impozantne telesne prikazni stoji pred nami nevelik, nekoliko čokat mož z dolgo čestitljivo belo brado, kateremu sicer tudi sedem križev ni moglo uničiti mladostne telesne elastičnosti, ki bi pa prav lahko pasiral za kakega provincijalnega dobričina — da bi energično čelo in nad vse bistro oko ne pričalo o izvanrednem duhu, toda tudi o neizprosnih volji, da ne rečem trmi, ki biva v tej glavi. Nikola Pašić je danes v Parizu, Londonu in New Yorku personifikacija Srbstva in skoro legendarna je njegova popularnost v — inozemstvu. Doma pa se mu očita veliko več grehov, nego se mu priznava zaslug, in morda ni pretirana trditev, da je danes od Soče pa do Vardarja najbolj obsovažen politik Nikola Pašić. Na eni strani se mu očita velebrstvo in enostransko zanimanje zgolj za bolgarsko mejo, na drugi strani pa malodane koruptno popustljivost glede specialno serbijskih interesov ... Tudi tega moža bo pravično ocenila stoprav zgodovina in danes je gotovo le toliko, da je in bo nezdružljivo zvezano z osvobojenjem, s tragedij in z vstajanjem srbskega naroda ime Nikola Pašića. — Sedeli smo okrog posvetovalne mize in sedaj je bila prilika opazovati tudi ostale delegate. Poleg predsednika Pašića si zazri simpatično lice njegovega "velesrbskega"

“GLASILO K. S. K. JEDNOTE”

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravnništvo: CHICAGO, ILL.

Telefon: Canal 2487.

Naročnina: \$0.96

Za člane, na leto: 1.50

Za nečlane: 2.00

Za inozemstvo: 2.00

OFFICIAL ORGAN of the GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE: CHICAGO, ILL.

1951 West 22nd Place, Phone: Canal 2487.

Subscription price: \$0.96

For Members, per year: 1.50

For Nonmembers: 2.00

For Foreign Countries: 2.00

Nekaj važnih nasvetov za polnike v domovino.

V zadnji številki "Glasila" smo priobčili na 3. strani izvorno pismo rojaka Ivan Igljčič, ki je odptoval meseca maja letos v staro domovino. To pismo je dobil rojak Josip Janežič v South Chicago, pri katerem je Igljčič stanoval.

Rojak Igljčič pravi, da mu je žal, ker je odptoval v staro domovino, ker tankaj še niso normalne razmere; vsled tega se bo vrnil kmalu nazaj.

Igljčičevemu poročilu moramo verjeti, da je isto resnično. Dotičnik zna gotovo dobro ločiti življenje v Ameriki in življenje v domovini. Tudi in številnih pisem iz stare domovine se moramo učiti, koliko mora naše ljudstvo v Jugoslaviji prestopiti vsled neznosne druginje in pomanjkanja.

Res je, da tudi v Ameriki ni vse zlato, kar se sveti; posledice umetne druginje moramo trpeti vsi. Upamo pa zopet na boljše čase, ker je zadnji čas zvezna vlada posegla za odpravo druginje.

Glavno vprašanje nastane: kje je boljši zaslužek? Ali tukaj, ali v domovini? Čitali smo, da imajo sedaj v starem kraju razni rokodelci po K 50—70 na dan. Vsakdo se bo morda temu čudil! In naj zasluži kak tesar res toliko, kaj mu pa zaleže K 50 na dan, če mora plačati v gostilni K 15 za kosilo in ravno toliko za večerjo? Kje je stanovanje, obleka? Kako naj preživlja svojo družino? Če preračunate torej onih K 50 na dolarje, po današnjem kurzu, boste dobili \$1.50 naše ameriške veljave.

Znano je nam, da ga dandanes ni več delavca v Ameriki, ki bi delal samo za bornih \$1.50 dnevno. Splošna plača za delavce je dandanes v Ameriki od \$3.50 naprej. Eni zaslužijo celo po 5, 6, do 7 dolarjev na dan. Zdad pa primerjajte plačo kakega mizarja ali n. pr. rudarja v starem kraju s plačo tukaj.

Prvi naš nasvet vsem onim, ki so se odločili potovati v staro domovino je: Čakajte še nekaj časa, da se splošne razmere v domovini uredi; da se preuredi enotna valuta (denarna vrednost) v Jugoslaviji; da se uredijo vse meje nove države, da se podpiše mir, da se vrše volitve delegatov v narodno ustavotvorno skupščino, ki so že razpisane za mesec mare leta 1920. Tedaj se bodo tudi vršile občinske volitve po vsej Jugoslaviji.

Sploh pa danes tudi ne morete potovati v domovino po gotovih prekmorskih progah. Koliko časa bo potovanje preko Francije še prekinjeno, ne zna nihče.

Za one pa, ki bodo imorda potovali po kakih drugi črti v domovino vsled nujnih družinskih zadev, naj veljajo sledeči nasveti, tikajoči se ravnanja z ameriškeri denarjem in menjavo istega.

I.) Nikar ne kupujte v bankah, ali pri agentih gotovih avstrijskih kron (bankovcev). Jugoslovanska vlada je izdala šele pred kratkim nov papirnati denar v prometu; torej ga še nima nobena banka, ali noben agent v rokah. Znano je nam, da so v domovini sedaj samo še stare avstrijske krone (bankovci) v veljavi in prometu. V veljavi so le oni bankovci, katere je jugoslovanska vlada žigosala; to je, da nosijo posebni pečat te vlade. Če vam danes kdo v Ameriki ponuja stare avstrijske krone (bankovce), ne vzemite jih, ker so brez kake veljave zato, ker niso odobreni in kot obligacije potrjeni od strani jugoslovanske vlade. Čitali smo tudi, da kroži zunaj na milijone ponarejenih avstrijskih kron. Izdajali so jih Ita-

lijani in avstrijski Nemei samo radi tega, da so vrednost krone v Jugoslaviji zmanjšali. Ne kupujte torej v Ameriki starega avstrijskega denarja, ker ne veste, če je pristen, ali ne.

II.) Nikomur ni svetovati, da bi nosil s seboj v domovino večje svote ameriških dolarjev ali naših bankovcev. Pred vsem to ni varno, ker lahko govorimo denar izgubite na potu, ali vam ga kdo ukrade. Pomnite, da ameriški dolar v gotovini ni krožilno sredstvo v Jugoslaviji. Navesti hočemo tukaj le dejstvo, kako bi se postopalo v slučaju, da bi prinesel kdo kankovec za \$100.00 ali \$1000 v Ljubljano k ljubljanski kreditni banki zamenjati. Ta banka bi morala one bankovce vrniti zopet zunaj v Ameriko, da dobi zanje kredit. Vsak posamezni ameriški bankovec je treba v tem slučaju registrirati, to je označiti njegove serije izdaje in številke. Treba je plačati pristojbino od zavarovanja tega pisma. Vse to gre na račun dotične osebe, ki je izročila bankovce v zameno; torej ima stranka gotovo nekaj izgube pri izmenjavi in tudi pri obrestih. Dvomimo, da bo kaka banka v Ljubljani n. pr. izplačala cel tisočak. Stranki bo treba čakati toliko časa, da dobi ona banka potrdilo iz Amerike, da je bil oni ameriški stotak, ali tisočak pristen in da ni ponarejen. Z inozemskim gotovim denarjem so vse banke zelo previdne, ker so imele pri menjavi že dosti izgube.

Vzemite torej s sabo na potovanje le toliko gotovega ameriškega denarja, kolikor ga boste potrebovali do doma, za ostalo se pa ravnajte sledeče:

III.) Predno odptujete proti New Yorku, kupite pri svoji banki "New York Bank Draft" na svoje ime. Istega dajte še od banke potrditi, ali certificirati (certify) in ga nosite s sabo. Ta ček, ali draft boste lahko zamenjali tudi v starem kraju in sicer v vsaki banki po tedanjem dnevnem kurzu (ceni). Kdor ima pa večje svote naložene na obresti v kaki ameriški banki, naj vzame knjigo s sabo v staro domovino. Na tako bančno knjigo bo vedno lahko dobil denar v kaki starokrajški banki, če bo isto izročil v novovečanje, pri tem tudi ne bo nič zgubil na obrestih.

IV.) Dalje ne svetujemo nikomur nakup čeka v kronah na kako banko v Jugoslaviji. Med tem časom se zdut (vrednost krone) običajno znatno premeni, da ima kucec, ali potnik občutno izgubo pri kurzu. Tako je n. pr. neka znana privatna banka v New Yorku zahtevala dne 14. julija t. l. za tisoč kron \$55.50, dne 25. avgusta pa samo \$30.30. Dnevni kurz kron je med tem časom padel skoraj za 50 odstotkov. Cene kronam se dan za dnevom menjavajo, in to se vrši vse v korist borzijancev in spekulantov s kronami.

V.) V predzadnji številki "Glasila" smo priobčili kratek članek pod naslovom "Amerikanski dolar", izpod peresa našega znanega ameriškega rojaka Walter Predovich-a iz Pueblo, Colo., ki je potoval s parnikom "Argentina" v Jugoslavijo, kot spremljevalec daril ameriških rojakov, ali onih zabojev. Članek je bil priobčen v ljubljanskem "Slovenu" dne 22. julija. Navajamo z tega članka samo nasvet Mr. Predovicha v zadevi kupovanje kreditnih pismov. Mr. Predovich piše takole:

"Namen mojega pisanja je pojasniti, kako bi se dalo najbolje pomagati tem, ki se bodo vračali, da prinesejo s seboj res največjo vrednost svojih dolarjev. Oni bodo šli mimo mnogo menjalnic v

New Yorku, kakor tudi v Franciji, Italiji in drugih deželah na potu v Jugoslavijo.

Opozoriti hočem na nevarnosti, ki "u" pretijo, po svoji lastni skušnjavi in skušnji dveh prijateljev. Jaz sem si preskrbel v New Yorku pri Guaranty Trust Company za gotovo svoto dolarjev kreditno pismo "a vista" plačljivo pri kaki poljubni inozemski banki, katerih je več sto v Evropi, ki dopisujejo z gori imenovano, toda v Ljubljani ni nobene. Pri svojem prihodu v Trst sem dobil takoj na svoje kreditno pismo zahtevano svoto, ki mi jo je banka izplačala v ameriških dolarjih. Te sem potem zamenjal v lire: 1 dolar za 8.40 lir oziroma 35 kron. Pri tej priliki sem opazil, da bi banka v Trstu najraje izplačala celo vsoto mojega kreditnega pisma, češar pa jaz nisem hotel. Eden mojih prijateljev pa je kupil v New Yorku za več sto dolarjev kron, pri čemer je izgubil čez 30 odstotkov resnične vrednosti. Zdi se mi potrebno, da bi se našla pot, po kateri bi se pozorilo naše ljudi, ki se bodo vračali, da ne bodo zgubili tako velikega dela svojega premoženja, da ne zamenjavajo denarja v Ameriki, ampak da si preskrbe kreditna pisma plačljiva pri nas. Seveda bi morale naše banke stopiti v zveze z ameriškimi. To bi bil za banke same velik korak naprej. Nadalje bi lahko prepričali, da naši izseljenci ne izgubijo vsled spekulacije tujih menjalnic velikega dela svojega premoženja. In končno je državnem interesu, da si pridobimo ameriške vrednosti, ki pomenijo za nas zlato, katero more mnogo pripomoči k zboljšanju naše valute. Upam, da bodo tudi merodajni krogi v interesu države same in njenih državljanov ukrenili potrebno, da naši ljudje ne bodo nasledali raznim tujim spekulantom."

Kreditno pismo "a vista" znači, da naj se pismo prineseu (lastniku) izplača tedaj, ko pismo predloži (pokaže) v kaki banki za izplačilo. Tudi svoto tega kreditnega pisma se bo računalo po istodnevnom kurzu ameriškega dolarja, oziroma krone.

VI.) Kdor noče vzeti kreditnega pisma, naj pa kupi pri kaki ameriški banki takozvane Travelers čeke, ki se dobijo v poljubnih zneskih. To je skoraj še najboljši način. Čeke lahko potnik vporablja na parniku, na potovanju čez London, Pariz, Italijo, Zagreb i. t. d. Ček mora lastnoročno podpisati.

Da svetujemo vporabo kreditnih pism, čekov in drugo, kakor gori označeno kot najboljši sistem za ravnanje denarja na potovanju, nas je do tega privedlo dejstvo, ker je dandanes ameriški dolar red onih, ki se najpogosteje v dolar edino merilo na svetovnem trgu. Pred vojno so imeli to čast Angleži, ko je bil angleški funt (sterling) na prvem mestu, a dandanes ga je pa izpodrinil naš močnejši ameriški dolar. Danes računajo trgovci celega sveta po kurzu dolarja, kakoršnega dolara newyorška borza. To bo ostalo tudi v bodočnosti še leta in leta, ker bo ameriška eksportna trgovina na krmilu, ali kot prvakinja na svetovnem denarnem in drugem trgu.

Naši vojni ujetniki v Sibiriji.

"Slovenski Rdeči križ" javlja: Po raznih došlih poročilih se nahajajo naši vojni ujetniki v Sibiriji pod ameriškansko in japonsko oblastjo, pod katero se je njih prejeje nadvse žalostni položaj nekoliko izboljšal. Veliko število vojnih ujetnikov iz taborišča Rasdolnoje, Skotowo, Nikolsk, kakor tudi velik del iz tabora Spaskoje, je bilo interniranih v vojašnicah "Perwaja Rječka" v bližini Wladivostoka. Konec leta 1918. se je nahajalo tamkaj 43 častnikov, 1 vojni kurat, 5 zdravnikov, 37 podčastnikov in okoli 1300 mož. Poleg tega v tam nahajajočem se ameriškem lazaretu v "Ruski Oostrow" okoli 80 vojakov, katerim se godi razmeroma precej dobro, medtem ko oni v "Perwaja Rječka" trpijo vsled pomanjkanja živil.

Prinašamo kratka poročila iz nekaterih taborišč:

V. Buehari se nahaja še okoli 18.000 ujetnikov, ki so zaposleni z graditvijo železnice, katerim pa se ne godi dobro.

Gubernija Jaroslav: Položaj ujetnikov je razmeroma ugoden. Jelaburga, gubernija Wjatka: Častniški tabor je bil 20. julija

1918 opuščen, kmalu nato tudi taborišče za možstvo. — V Tifisu je okoli 3000 mož in bolnišnica za 200 bolnikov. — Taborišče Kostroma, gubernija Kostroma, je bilo koncem avgusta 1918 opuščeno. — Samara ima okoli 800 častnikov in 18 tisoč mož. — V Samarkandu je položaj vojnih ujetnikov precej zadovoljiv. — Ujetniki iz taborišča Solikamsk, gubernija Perm, so bili že avgusta 1918 vsled prehranjevalnih težko prepeljani v Tjumem, kjer se jim godi precej bolje.

Častniško taborišče Sisram, gubernija Simbirsk, je bilo avgusta 1918 popolnoma opuščeno. — Iz taborišča Berezowka: Spomladi 1918. se je začela med ujetniki obilna agitacija za "Rdečo gardo". Jako mnogo ujetnikov je ali iz prepričanja, ali pa zaradi denarja (150 rubljev mesečno) pristopilo k tej gardi. Dne 20. septembra m. l. so kraj zasedli Japonci, pozneje tudi Angleži in Francozi. Častniki iz taborišča so bili novembra prepeljani v Wladivostok, kjer čakajo na vrnitev v domovino.

V Turkestanu se nahaja še okoli 40.000 ujetnikov. Prepeljava v domovino je bila baje od Angležev onemogočena. Položaj ujetnikov je skoraj žalosten. Hrane ne dobijo skoraj nobene, častniki nikakih plač; z vsemi pa, ki ne priznavajo boljše vize, ravnao jako kruto. Podnebje je zelo neugodno in dnevno zahtevajo razširjajoče se epidemične bolezni med ujetniki žrtve. — Tascent: Tu je še okoli 600, v vsem okraju Tascent pa približno 2300 ujetnikov. Najslabša taborišča so opuščena. Kakor povsod, je tudi tukaj pomanjkanje; ujetniki dobivajo ponajveč samo riž. — Astrahan. Stanje v Astsahanu nahajajočih se ujetnikov je 150 častnikov in 8000 mož. V vsej guberniji je 20.000 mož. Prehrana je dovoljna. Dnevno dobivajo ujetniki: pol hleba kruha, tričetrt funta mesa in krompir. Pomagajo jim komisije za vojne ujetnike. Taborišče stražijo vojaki "Rdeče garde". — Baku: Na otoku Nargin se nahaja čez 2500 ujetnikov, med katerimi pa močno razsajala malaria in tifus, ki je vsled lakote. — Kaza Kurgan: V tem taborišču dobivajo ujetniki zadostno hrano in od danskega odpostanstva 60 kopejk na dan. — Saratow: V taborišču je okoli 15.000 ujetnikov. Ujetnikom, ki delajo na kmetih, se godi — z malimi izjemami — razmeroma dobro, medtem ko oni v taborišču stradajo. 3. novembra 1918 je bilo 1500 mož in 32 častnikov pripravljenih za transport v domovino — a avstro-ogrski ujetniki-boljševiki, ki so pristopili k "Rdeči gardi", so jim vrnitev v domovino zabranili in ujetnike, kakor tudi tam nahajajočo se misijo za vračajočo ujetnike zaprli. Častnike so še isti dan izpustili, misijo pa šele potem, ko je izjavila, da Saratow brez vednosti boljševiskih oblasti ne bo zapustila.

Rowno. Prehrana je le pri majhnih oddelkih dobra, sicer pa vlada veliko pomanjkanje. Jako primanjkuje tudi obleke. Krasnaja Rječka: Taborišče, ki se nahaja ob reki Ussuri, je pod ameriškansko oblastjo. Vsa poročila iz Krasnaje Rječke so jako ugodna. Ujetniki dobivajo dovolj hrane, in sicer za zajutrek črno kavo, popoldne juho, meso, prikuho, zvečer meso, prikuho; poleg tega tudi zadostno kruha. Dobili so od Amerikancev tudi obleke.

Mnogo ujetnikov, ki so usli iz ruskega ujetništva, se nahajajo v Hailungfu. Ujetniki so v taborišču dobro oskrbovani in dobivajo mesečno tudi 2 do 8 dolarjev. Podpirajo jih oblasti iz Tientsina, Pekinga in Shanghaija.

Ujetniki v Sovjet Rusiji so se že ponajveč vrnili v domovino, ostalo jih je še kakih 40.000 mož. Varstvo nad njimi je prevzel delavski in vojaški svet. Vrnitev ujetnikov iz Sovjet Rusije je vsled bojev med Ukrajinci in sovjetskimi četami in vsled razmer na Poljskem nemogoča.

Splošno je vrnitev vojnih ujetnikov iz Sibirije in Rusije odvisna od mirovnih dogovorov, težko pa delajo tudi neuravnane razmere v Rusiji in promet. Peto leto že prenašajo naši ujetniki trpljenja ruskega ujetništva. Kdaj bo tega trpljenja konec? Dolgotrajna mirovna pogajanja zavlačujejo tudi vrnitev ujetnikov v domovino, in zadnji bodo, o katerih se bo "sklepal" — kaj z njimi. To je naravnost kupčija z ljudmi. Naši ljudje mrjo v ujetništvu — a gospodi v Parizu se ne mudi,

dasiravno ji je dobro znan obupen položaj ujetnikov, osobito onih v evropski Rusiji. — da bi jih rešili neznosnega trpljenja.

"Domoljub".

Peti naglavni greh lahov.

Za svojo pomoč antanti hoče imeti Italija na račun nas Jugoslovani: 1. Trst s 95 kvadratkilometri površine in 261 tisoč prebivalci; 2. Istro s 4957 kvadratkilometri površine in 404 tisoč prebivalci; 3. del Kranjske do Idrije, Logateca in Sneznika; to je okoli 1500 kvadratkilometri in 100 tisoč prebivalci; 4. Reko z ozemljem z okoli 500 kvadratkilometri in 100 tisoč prebivalci.

Pri teh svojih nesramnih zahtevah se sklicujejo Lah! celo na nekdanje stare Rimljane, čes; Ti so imeli zasedene že vse te kraje in mi Lah! smo potomeci Rimljanov; seveda je ta trditev popolnoma bosa. Po tem načelu bi šla Italiji tudi večina Francije in Anglije in Afrike in Azije; saj so bili Rimljani svoje dni — a je že precej dolgo! — gospodarji sveta. Celo Amerika spada prav za prav pod Italijo; odkril jo je vendar Kolomb, in ta je bil — Lah! Ha, ha!

Od ozemlja, po katerem hrepeni Italija, je Trst največji italijanski jezikovni otok. Tržaško ozemlje ima 95 kvadratnih kilometrov površine in obsega poleg mesta samega še šest vasi. A vse vasi na tržaškem ozemlju so slovenske, skoro čisto slovenska so tudi predmestja Trsta, zlasti pa Barčevlje, Skedenj, Sv. Ivan in Lončar. Izmed 191 tisoč avstrijskih podanikov, ki so živeli leta 1910, na tržaškem ozemlju, je bilo vsaj 70 do 80 tisoč Slovencev.

Italijani zahtevajo naše Goriško in Primorje zase, češ, da so bolj izobraženi ali kulturni narod od Jugoslovani. A kaj pravijo številke, ki ne lažejo? V laški Benečiji je med 100 ljudmi 30 takih, ki ne znajo čitati in pisati ali z drugo besedo: tam je 30 odstotkov analfabetov, v slavnem Rimu jih je 36 odstotkov, v deželi Emiliji 40 odstotkov, v Abruci 64 odstotkov, v Kalabriji celo 73 odstotkov!

Nasprotno pa imamo Slovenci tam, kjer ni Italijanov, le 12 odstot. analfabetov, v deželi pa, kjer je največ Italijanov med nami, namreč v Istri, pa skoro 40 odstot. neznanbrancev.

Pred vojsko niso imeli Italijani v Trstu niti ene banke in samo en drugačen denarni zavod: Jugoslovani pa smo imeli tam dve banke in štiri druge denarne zavode, Čehi dve banki, Nemei celo pet.

Trst je največji trg za les, ki prihaja iz njegovega obširnega zaledja; leta 1910 se je navozilo iz zaledja v Trst za 20 milijonov kron, preko morja pa so ga izvozili za 17 milijonov. Ta trgovina je bila povečini v slovenskih rokah.

Trst je četrta največja luka na evropski koplini, kj se je v zadnjem času razvijala bolje nego katerokoli drugo evropsko pristanišče. Kajti v štirih letih (od 1905—1909) se je dvignila tonaza (teža blaga izražena v tonah po 1000 kil), ki je priplula v Trst, za celih 35½%.

Zakaj, vraga, pa steza Italija s tolikim pohlepom svoje grabežne kremlje po našem Trstu?

Italijani imajo v Trstu 120 tisoč, v Istri 147 tisoč, na Goriškem 90 tisoč svojih rojakov. Gre torej za "odrešenje" približno 300 tisoč Italijanov, pri čemer pa mora priti 700 do 800 tisoč Jugoslovani v neznosno njihovo sužnost. Da rešijo Italijani teh svojih 300 tisoč polentarijev, so poslali v svetovno vojsko nad milijon svojih najboljših mož, od katerih je ostalo pod hladno ruho na bojišču najmanj 100 tisoč mož, vsaj 400 tisoč pa imajo invalidov. Vseh 36 milijonov prebivalcev Italije bo britko občutilo posledice minole vojne. Jasno je, da je poseg Italija v vojsko edinole iz imperijalističnih in kapitalističnih nagibov, to je iz narodnostnega vladohlepa in grde dobičakarjelčnosti na naš račun. Z orjaškimi vojnimi izdatki bi bila Italija krasno poskrbela za boljše življenje svojih državljanov zlasti kmetov, ki so kolonisti, to je popolnoma v oblasti grofov, ki posedujejo orjaška posestva ali latifundije. Toda Lah misli, da potrebuje

njemu tuje naše jugoslovanske zemlje, da bi naselil tukaj svoje siromasne, neuke in brezposelne mase proletarstva, ki postajajo nevarne sedanjemu načinu vladanja. Nevarnost družabnega položaja je v Italiji velika, kot v nobeni drugi državi. To sili laške politike, da mislijo na tuje naselbine (kolonije), na Afriko in Malo Azijo, na Trst pa zato, ker je največja izvozna luka za Levant, za vzhodne dežele, zlasti za Azijo. Izvoz Trsta znaša vsako leto nad poldrugo milijardo in od tega izvoza pride na Levanto nad dve tretjini. Na severovzhodni obali jadranskega morja so tri dobre trgovske luke, in sicer naša Trst in Reka in pa laške Benetke. Toda beneška luka je preplitva. Reki preveč nagajajo južni vetrovi in je morje precej pri bregu pregloboko (70 m), kar zelo otežuje in podražuje napravo molov, v resnici dobra je le tržaška luka. Ta je tudi nesla bivši Avstriji na leto 100 milijonov davka; zato si Lah ne more misliti Italije brez Trsta.

A četudi zmagata zaenkrat sila nad pravico, za stalno ne bo mogel držati krivični laški meč svojega krivičnega plena. Naši bratje v zasedenem ozemlju ne bodo nikdar pozabili, da jih je rodila jugoslovanska mati in laškemu ljudstvu bo še žal, da se je dalo zapeljati svojim mogotcem v boljševiski imperijalizem. D.

STRAŠNA POVEST.

V neki obmorski vasi v Siciliji sta živela mati in sin mornar. Začela je vojna, sin pa je šel v vojno. Do tu je povest popolnoma navadna. — Mnogo časa je prešlo, a mati ni nikoli dobila od sina ne besede v pismu, ne glasu od znaneev. Mati je začela hirati in izgubljati še ono malo moči, ki jo je imela vsled starosti. Meseci so potekli. Nekega dne je prišel v vas Pier Lano, ki je materi povedal, da se njen Ugo ni javil pri vojaki in ga imajo tam za begunca in ga sramoše. No, v vasi niso verovali tega, ker so vedeli, da je Pier Lano hudoben človek in ima Ugona radi nekega dekleta na piki. Pa tudi karabinerji bi prišli. A prišli so samo enkrat. Po enkrat pa so prišli k vsem. Vsi možje so se javili zakasnelo. V velikem mestu so se malo poveselili. Šli so v vojno in bogve... če se niso veselili zadnjikrat. Na kratko: v vasi mu niso verjeli in vse je bilo ko popreje. Mati je hirala in hirala, vesti ni bilo od nikjer.

Do tu je povest še vedno popolnoma navadna. Zdad pride ono strašno in nenavadno.

Mati je živela dve leti in pol, nato je umrla. Ugasnila je. Izhilarala. Vsa vas jo je spremila k grobu, ker je bila dobra starka in je pretrpela mnogo.

Grobarja sta odvalila ploščo od groba in šla vanj — toda zakričala sta oba in planila iz njega, blede in blazna od groze. Kaj je? "Kakor je Bog v nebesih, ljudje, v grobu se nekaj premika!"

Vsa vas okrog groka je okamenela od strahu in v tej tišini so se zaslišali udarci nekega droga iz groba.

Prvi se je opogumil duhovnik. "Ljudje, pomirite se, jaz bom..."

Duhovnik ni končal stavka, iz groba je prišel blede, obrastel, mišav in strahovit — Ugo.

Bil je trenutek, ko so občutili vsi navzoči, da izgubljajo zavest od groze...

Ugo je izpregovoril. Govoril je nejasno, ko človek, ki je dve leti in pol molčal v grobu. Dokler je govoril, je ves čas pogledoval v neznatnem strahu krsto v strašni negotovosti.

"Umrla je radi tebe", ga je vse name, a jaz nisem mogel v vojno. Nisem mogel. Skril sem se tu in se hranil ponoči, kakor zver... Zakaj me hočete ubiti? Kdo me je našel? Kdo me je izdal, Marječa, zakaj si me izdala?..."

"Prišli smo, da pokopljemo tvojo mater," je dejal neki leden in okrutni glas.

"Umrla jeradi tebe," ga je vsekal drug glas, zloben, ženski...

Zopet strašen molk... Tedaj ni zapazil nihče, kaj se je zgodilo. Ugo se je zvil in zakrilil ko ptica, ko zleti...

Ko so šli v grob, so našli v njem leseno posteljo, mizo in ognjišče. Napravil je bil tudi malo okener na morje, ker se je nahajal grobovno na robu ob morskem pečih.

Drugi dan so našli Ugona mrtvega...

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. avgusta 1919 skupna izplačana podpora \$1,682,539.37.

GLAVNI URADNIKI:

Začasni gl. predsednik: Math. Jerman, 332 Michigan St., Pueblo, Colo.
I. podpredsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St., Joliet, Ill.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blaginjak: John Grahek, 1012 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Aabe, 620-10 St., Waukegan, Ill.
Pooblaščenec: Ralph F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 704 North Baynor Ave., Joliet, Ill.
Martin Nemanich, 1900 W. 22 St., Chicago, Ill.
Math Kostainsek, 302 No. 3rd Ave. West, Virginia, Minn.
John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Frank Francić, 311—2nd Ave., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael J. Kraker, 614 E. 3rd St., Anaconda, Mont.
Geo. Plajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Anton Burgar, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILA K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon Canad 2487.
Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopisne, društvene vesti, razna naznanila, oglaševanja in naročnine pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 1915 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

URADNO NAZGANILO.

Iz urada gl. tajnika K. S. K. Jednote.

NAZGANILO ASESMENTA ŠTEV. 9—19. ZA MESEC SEPT. 1919.

Imena umrlih članov in članic.

- 19661 IGNAC PERKO, star 31 let, član dr. sv. Štefana I, Chicago, Ill., umrl 7. avgusta 1919. Vzrok smrti: Jetika. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 7. dec. 1913. R. 25.
5 CECILJA HREN, stara 64 let, članica dr. sv. Štefana I, Chicago, Ill., umrla 31. julija 1919. Vzrok smrti: Starost. Zavarovana za \$500.00. Pristopila k Jednoti 1. jan. 1901. R. 45.
101 JOHN ILENICH, star 51 let, član dr. sv. Jožefa 2, Joliet, Ill., umrl 27. julija 1919. Vzrok smrti: Jeterna in obistna bolezen. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 2. aprila 1894. R. 21.
1152 FRANK GOLOB, star 70 let, član dr. sv. Srea Jezusovega 54, Chisholm, Minn., umrl 2. avg. 1919. Vzrok smrti: Obistna bolezen. Zavarovan za \$1000.00. Pristopil k Jednoti 16. julija 1897. R. 45.
17805 PAVEL KRAUPA, star 32 let, član dr. sv. Jan. Krstnika 60, Wenona, Ill., umrl 7. avg. 1919. Vzrok smrti: Vtonil. Zavarovan za \$250.00. Pristopil k Jednoti 2. sept. 1911. R. 24.

Imena poškodovanih in operiranih članov in članic.

- 22229 MATT. GLAVICH, član dr. sv. Jožefa 7, Pueblo, Colo., operiran 11. julija 1919. Opravičen do podpore \$50.00.
5653 VERONIKA TERLEP, članica dr. sv. Cirila in Metoda 8, Joliet, Ill., operirana 3. junija 1919. Opravičena do podpore \$50.00.
1241 JAKOB FERLIC, član dr. sv. Jožefa 21, Federal, Pa., operiran 2. decembra 1918. Opravičen do podpore \$50.00.
14001 JOHN MILČIĆ, član dr. sv. Jurija 64, Etna, Pa., poškodovan 23. maja 1918. Opravičen do podpore \$250.00 za izgubo levega očesa.
7664 MARY KOČEVAR, članica dr. sv. Jan. Evang. 65, Milwaukee, Wis., operirana 9. junija 1919. Opravičena do podpore \$50.00.
21600 RUDOLF GRABRIJAN, član dr. sv. Srea Jezusovega 70, St. Louis, Mo., operiran 25. junija 1919. Opravičen do podpore \$50.00.
21647 FRANK MIKŠ, ml., član dr. Marije Pomagaj 79, Waukegan, Ill., operiran 6. julija 1919. Opravičen do podpore \$50.00.
13763 IVAN BEG, član dr. sv. Petra in Pavla 91, Rankin, Pa., operiran 3. julija 1919. Opravičen do podpore \$50.00.
18555 ANTON KOZLEVČAR, član dr. sv. Jožefa 103, Milwaukee, Wis., operiran 9. avg. 1919. Opravičen do podpore \$50.00.
22471 PETER KUKIS, član dr. sv. Jeronima 153, Canonsburg, Pa., poškodovan 13. junija 1919. Opravičen do podpore \$250.00 za izgubo vida na desnem očesu.
22216 JURIJ OREŠČAN, član dr. sv. Mihaela 163, Pittsburg, Pa., operiran 13. maja 1919. Opravičen do podpore \$50.00.

MLADINSKI ODDELEK.

Zapredna številka smrtnega slučaja 67.

- 5164 IVAN KIRIN, star 1 leto, 3 mesece in 21 dni, član dr. Petra in Pavla 89, Etna, Pa., umrl 29. jul. 1919. Vzrok smrti: Vnetje črev in želodeca. Pristopil v Mladinski oddelek 7. aprila 1919. Opravičen do \$100.00 za pogrebne stroške, katera svota je bila pokojnikovim starišem nakazana 6. avg. 1919.

Štev. 68.

- 3454 MARIJA HLADNIK, stara 3 leta, 10 mesecev in 16 dni, članica dr. Marie Pomagaj 79, Waukegan, Ill., umrla 16. avg. 1919. Vzrok smrti: Vtonila. Pristopila v Mladinski oddelek 10. febr. 1918. Opravičena do \$100.00 za pogrebne stroške, katera svota je bila pokojnici starišem nakazana 20. avg. 1919.

Štev. 69.

- 1592 ALBINA KRAŠEVEC, stara 9 let, 9 mesecev in 1 dan, članica dr. sv. Jožefa 56, Leadville, Colo., umrla 23. julija 1919. Vzrok smrti: Pljučnica. Pristopila v Mladinski oddelek 14. sept. 1916. Opravičena do \$100.00 za pogrebne stroške, katera svota je bila pokojnici očetu nakazana 22. avg. 1919.

Josip Zalar, gl. tajnik.

KAKO VELIKE VAŽNOSTI JE MLADINSKI ODDELEK K. S. K. JEDNOTE.

Med imeni umrlih članov in članic Mladinskega oddelka priobčene v današnji številki "Glasila" je tudi ime pok. člana Ivan-a Kirin. Ta mladi član je bil vpisan v Mladinski oddelek 7. febr. t. l. V sled vnetja želodeca in črev je moral mladi dečko podleči kruti smrti dne 29. julija t. l. Pokojnik je bil član Mladinskega oddelka samo 3 mesece in 22 dni. Jednota je pokojnikovim starišem nakazala dne 6. avg. \$100.00 v pokritje pogrebnih stroškov.

Cenjeni stariši, člani in članice K. S. K. Jednote, ki imate še vpisanih svojih otrok v Mladinskem oddelku! Vzemite to za vzgled in pomislite, kako mora biti očetu in materi hudo, ko jim ugrabi nezgodna smrt sina ali hčerko, v katere sta imeha največje upanje, da

jima bo na stara leta v pomoč in veselje. Pomislite, da tudi na Vaša vrata lahko nepričakovano potrka nesreča in Vam ugrabi enega ali drugega izmed Vaših ljubljnih otročičev. Ne samo, izgubo otroka in žalost Vam napravi nepričakovana nesreča, marveč tudi velike stroške, ki nastanejo v slučaju smrti tega ali onega. Res je, da Jednota Vam ne more povrniti in nadomestiti kar pobere smrt, toda nekaj Vam lahko stori in je pripravljena to vsaki čas storiti in to je: K. S. K. Jednota Vam olajša skrb in trpljenje s tem, da Vam plača \$100.00 v slučaju smrti Vašega otroka. To je Jednota storila že več slučajih. To je tudi storila v zgoraj omenjenem slučaju, ko je bil deček samo 3 mesece in 22 dni član Mladinskega oddelka, ter je podlegel smrti. In kar je storila Jednota do sedaj, hoče storiti tudi v bodoče; hoče storiti tudi za Vas, ako bi kateri izmed njih umrl, če vpišete svoje otroke v Mladinski oddelek.

Iz tega vidite, kako velike važnosti je Mladinski oddelek K. S. K. Jednote. Ne odlašajte na jutri, vpišete svoje otroke še danes, kar bo Vam v zaščito in tolažbo.

Z bratskim pozdravom,

Josip Zalar, gl. tajnik.

V POJASNILO IN ODGOVOR

dr. sv. Petra in Pavla 62, K. S. K. Jednote, Bradley, Illinois, na protest, ki je bil priobčen v "Glasilu" št. 34.

Cenjeni društveniki!—Vi priznavate v vašem protestu, da je vsak delavec opravičen do zaslužka, da se pošteno preživi in to v slučaju, kjer delavec ni dovolj plačan. Vse drugače pa je s plačo gl. tajnika.

S tem mislite reči, da je plača glavnega tajnika dovolj velika. Ne prosil bi za povišanje plače, če bi sedanjajo plačo sam v žep vtaknil. Toda, če moram iz tega, kar mi plača Jednota na podlagi pravih plačati dva pomočnika, je pa vse kaj drugega. Če hočem imeti dva zaposljiva in delavna pomočnika, ju moram sorazmerno s sedanjimi okoliščinami tudi pošteno plačati. In če plačam pomočnika mesečno recimo \$170.00, koliko ostanem od sedanjajo plače meni? Ali mislite, da je \$120.00 dovolj velika plača za glavnega tajnika, ki mora oskrbovati Jednoto broječo 17,000 članov in članic? Ki ima oskrbovati nje premoženje okrog \$600,000.00. Ali mislite, da je \$120.00 mesečno dovolj velika plača za sedaj, ko se delavec in vseh straneh poteguje za zboljšanje plač zaradi neznosne draginje? Ali mislite, da je to dovolj velika plača za človeka, ki mora noč in dan misliti, delati in se truditi za napredek Jednote, ter oskrbovati tako veliko premoženje? Ne rekel bi nič, če bi bil samec. Toda poleg sebe imam za preživljati soprogo in pet otrok. Sedaj pa Vas vprašam, kako je mogoče človeku, ki ima družino, shajati z \$120.00 mesečno? če mora vse od zobotreba dalje plačati? Če imate cenjeni društveniki kakšen načrt v ta namen, prosim pošljite mi ga, hvaležen Vam bom.

Dalje vprašate, če je res potrebno dveh pomočnikov?

Iz zapisnika sej gl. odbora je razvidno, da glavni uradniki priznavajo, da je neobhodno potrebno dveh pomočnikov. Glavni odborniki so prepričani, da je to potreba. In Vi o tem dvomite? Glavni uradniki Jednote znajo, koliko je dela v glavnem uradu in vedo kaj je potrebno. A Vi odbornikom tega ne vrjate. Zakaj je potem treba glavnega odbora?

Vi pravite, da če bi glavni tajnik in eden pomočnik opravljala Jednotine posle po 10 ur na dan, bi z lahka opravljala tajniške posle.

Če bi Vam bilo delo v glavnem uradu poznano, bi kaj takega ne trdili. Pomislite morate, da poleg dela odraslega oddelka je tudi Mladinski oddelek. Ta oddelek se opravlja že od 1. junija 1916, toda iz Mladinskega oddelka se do danes ni niti centa plačalo tajniku za trud in delo. Glavni odbor je pri svoji seji julija meseca izrekel, da bi se gl. tajniku plača povišala ter, da bi se \$500.00 izplačalo iz rednega stroškovnega sklada, drugih \$500.00 pa iz sklada Mladinskega oddelka in to ravno radi tega, ker se je leto Mlad. oddelka že nad tri leta brezplačno opravljal.

Če zahtevate od svojih bratov sodelavcev, da morajo delati po 10 ur na dan, potem dvomim, da spadate h kaki uniji. Delavstvo širom sveta se bojuje in poteguje za osemerni delavni dan in Vi pa pravite 10 ur naj dela. Ali mislite, da glavni tajnik in pomočnik v glavnem uradu niso delavci? Ako vi mislite, da nismo, moram javno priznati, da se jaz smatram za delavca in ne kot kapitalista. In kot tak verujem v pravičnost delavskih organizacij in unij. Radi tega tudi ne morem, in nočem zahtevati od pomočnikov, da bi morali delati po 10 ur na dan. Delal sem z krampom in lopato, radi tega vem kaj je tako delo vredno in do česa je človek opravičen. Skušnjo imam tudi v pisarniških poslih in tako tudi vem, kaj je pisarniško delo in do česa je pisarniški delavec opravičen. Zaradi tega tudi ne morem zahtevati od pomočnikov, da bi delali po 10 ur, ker vem kako utrudljivo je delo, čeravno se ne dela s krampom in lopato, pač pa z rokami in možganom. In iz lastne skušnje vem, da, ko utruiš možgane, je celo truplo utrujeno. Kar se pa moje osebe tiče, pa moram priznati, da moje delo ni odmerjeno na osem, devet ali deset ur na dan. Mnogokrat je treba delati tudi po 12 in več ur, toda vključ temu se ne more vse delo opraviti pravočasno. Bodimo torej pravični.

Ravno tako Vam ne ugaja odlok glavnega odbora Jednote, ki je določil, da naj se podam v Pittsburg, Pa. na društveni jubilej, in sicer na Jednotine stroške.

Ako bi bilo moje potovanje v Pittsburg, Pa., ali kam drugam v osebno korist, bi Vam ne oporekal, in gotov sem, da bi glavni uradniki Jednote ne dovolili plačati potnih stroškov v take svrhe. Ker je pa namen mojega potovanja v Pittsburg, Pa., uraden in v korist ter napredek Jednote, se pa z oporekanjem ne strinjam. Glavni odbor Jednote ima vendar toliko pravice, da stori potrebne korake, če vidi, da se gre za korist in napredek Jednote! Ali tudi te pravice ne priznavate glavnim uradnikom? Za božjo voljo ali so glavni uradniki res samo za napad? Če glavni odbor res nima nobene pravice in moči več, potem je najbolje, da se ga odstrani in se posluje brez odbora. Pripomniti moram tudi, da ne potujem zelo rad, ker imam dosti posla v uradu. Vsled tega sem tudi pripravljen radevolje odstopiti to priliko in čast nemu ali drugemu članu Vašega društva, če hoče na mesto mene potovati v Pittsburg.

Dalje tudi pravite, da vse govori o solventnosti in da gl. tajnik sam največ o tem pridiguje.

Kar sem pisal o solventnosti, sem pisal z najboljšim namenom in povdarjal resnico. Ne morem pa vrjeti, da vi razumete, kaj pomeni solventnost, če trdite, da ne bomo nikoli postali solventni, če se bo tajniku plača povišala ali če se bodo uradni potni stroški plačali uradniku, ki potuje po Jednotinih poslih. Plače uradnikov in drugi uradni stroški se plačujejo iz stroškovnega sklada; solventnost nima s stroškinim skladom ničesar opraviti.

Po Vašem nuneju, če se poviša tajniku plača, bo treba povišati asesment še en dolar?!

Nerad, toda moram Vam odkrito povedati, da se pri tem zelo motite. Jednota šteje nad 17,000 članov in članic obeh oddelkov. Ako se poviša tajniku plača, pride na vsako osebo še nekaj manj kot 6 cent na leto. Ali je potrebno, radi tega prerekati se? Ali je potrebno protestirati? Torej borih 6c pride na vsakega posameznega člana (ico) pa se že protestira. In če članstvo glasuje za povišanje plače, se tudi teh 6c ne bo razpisalo, ker je v stroškinem skladu dovolj denarja.

Pravite tudi, da je v Ameriki veliko Slovencev, ki so zmožni tajniški posle opravljati.

Tudi jaz sem takega mnenja in sem prav vesel, da jih imamo. Več ko jih je, tem bolje.

Kar se žrtvovanja za Jednoto tiče, naj Vam povem, da sem že veliko storil in veliko žrtvoval, ne da bi imel osebne koristi pri tem, ali bil plačan za to in sem pripravljen tudi v bodoče to storiti, pa ce sem glavni tajnik Jednote ali pa ne. Ker za dobro in koristno stvar sem vedno pripravljen delati in žrtvovati kar je v moji moči.

Na druge točke Vašega protesta ne bom odgovarjal, ker se mi ne vidi vredno in umestno. Rečem le to, da protesti radi tajnikove plače, so nepotrebni. Izdane so glasovnice in vsak član (ica) naj bo sodnik pri temu. Če kateri smatra gl. tajnika za kapitalista, ali če se boji, da bi z mesečno plačo \$120.00 prehitro obogatel, naj voli proti povišanju. Nasprotno pa oni, ki mislijo, da je tajnik opravičen do približka, naj glasujejo za povišanje. To se da vse prav lepim in mirnim potom, brez vsakih protestov napraviti. Cela stvar je v rokah pravičnosti članstva Jednote. Zahteval nisem ničesar, prositi pa mislim, da mi je dovoljeno.

Upam, da nisem s tem nikogar žalil.

Ostajam za napredek Jednote vdani

Vam sobrat,

Jos. Zalar, gl. tajnik.

Joliet, Ill., 27. avg. 1919.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

KRANJSKO.

DAROVI IZ AMERIKE.

(Po "Slovenec" št. 165 od dne 20. julija.)

Nekako v začetku decembra lanskega leta je začela med ameriški in Jugoslavi in v prvi vrsti med ameriški Slovenci, posebna akcija, ki ima namen, pomagati svojem v domovini, ki jih je pripravila svetovna vojna v največjo bedo in pomanjkanje. V "Glasilu Kranjske Slovenske Katoliške Jednote" od 4. decembra lanskega leta beremo oklic, ki poziva ameriške Slovence z Gregorčičevimi besedami: Odpri sree, odpri roke! da se odzovejo temu plemenitemu namenu. V tem oklicu opisuje strašno draginjo in pomanjkanje v naših krajih in poudarja, da je zdaj prišel čas, ko po štirih letih lahko izkažejo svojem v domovini svojo skrb in ljubezen s tem, da jim pošljejo darov kot plačilo za trpljenje, ki so ga morali pretrpeti, da so dosegli osvobojenje svoje domovine. Kot posnemamo iz navedenega "Glasila K. S. K. J.", je izmed 200.000 ameriških Slovencev začel rojak g. Vladimir Predovič edini in prvi to akcijo, ki je potoval na razne kraje, da je vzbudil s svojim neumornim delom med Slovenci zanimanje za to plemenito delo. Narodni vojni svet ameriškega Rdečega križa v Washingtonu je sklepal, že dne 2. dec. o tem, kako bi poslali obliko in druge darove v Jugoslavijo. To je bil začetek akcije. G. Predovič je storil pri ameriški vladi potrebne korake, da dobi posebno ladjo, ki popelje nabrano blago v domovino. Oficielno pa je stopilo društvo Relief v življenje dne 12. januarja letos. Osnovalo se je iz 17 jugoslovanskih narodnih jednot. Predsednik tega društva je major Francis Jager, ki ima mnogo zaslug za to akcijo. G. Jager je duhovnik in profesor na neki univerzi v Minnesoti in je bil med vojsko z Rdečim križem dvakrat v Srbiji. Akcija je napredovala silno lepo. Mnogoštevilni rojaki v Ameriki so se spomnili svojecev v domovini z lepimi darovi, ki so jih poslali s posebno mislijo v domovino. Ti misiji prededuje že zgoraj omenjeni, za to plemenito misel toliko zaslužni gosp. Vladimir Predovič, ki je tajnik društva Jugoslav. Relief. Spremljati so ga morali še trije drugi namreč Peter Mladineo, ki je Hrvat, Jožef Sitar, ki je Slovenec, ter Jurij Trazivuk, ki je rodom Srb. Italijani so delali ostalim trem sitnosti, dasi so ameriški državljani, tako da niso mogli zapustiti Njujorka obenem s Predovičem, ki se odepeljal z blagom na ladji "Argentina" iz Njujorka dne 11. junija. Koj ko so prišli na morje, bi jih bila kmalu zadelo huda nesreča. "Argentina", ki ima 3600 ladijskih ton, je trčila v drugo ladjo z 2900 tonami in jo je potopila; moštvo so rešili. Ladja je seveda zaradi tega trpela in zato je dospel g. Predovič v Trst šele po 22 dneh odhoda iz New Yorka. Med tem pa sta prišla po drugi strani že g. Sitar in g. Mladineo, ki sta bila dobila dovoljenje, le g. Trazivuk še ni prišel za drugimi. Samo po sebi umljivo je, da so delali Lah v Trstu g. Predoviču vsakovrstne zapreke, dokler ni prepeljal blago s pomočjo dveh ameriških oficirjev v Ljubljano. Le blago, namenjeno za Dalmacijo, je poslal z g. Mladineom na ladji iz Trsta v Split.

Vsega skupaj so pripeljali iz Amerike 1774 zabojev. V Ljubljano jih je prišlo 1513, od teh je pa namenjenih 342 zabojev za hrvaške kraje, za slovensko zemljo pa je namenjenih 1013 naslovljenih zabojev, 158 zabojev ni adresiranih. Ti vsebujejo čevlje, platno, mast in drugo blago in se bodo razdelili med jugoslovanske kraje na štiri dele, blago se bo razdelilo med u-

božne sloje. Zaboji so polovični in celi po svoji velikosti in vsebujejo najrazličnejše blago; tehtajo do 400 ameriških funtov in čez ter se cenijo po 4 do 5000 kron danušnje vrednosti. Vrednost vsega tega blaga znaša nekaj čez 300.000 dolarjev, to je nekako 13 milijonov kron. Bil sem v skladišču Balkan, kjer urejajo pošiljate, da se bo oddaja blaga na posamezne naslove izvršila v najlepšem redu. Lepo je videti dolge stene zabojev, urejenih po posameznih krajih, naslovljenih kakor pisma. Na dolgi poti in pri gostem prekladanju se niti en zaboj ni izgubil. Največ zabojev odpade na Dolenjsko, zelo mnogo tudi na Ljubljano in okolice. Več zabojev so poslali narodno zavedni ameriški Slovenci in Slovenke na Narodno vlado in mestni magistrat. Precej je zastopana tudi Primorska in naši zasedeni kraji. Ti zaboji bodo morali seveda čakati, da se razmere uredijo. Tri vagone zabojev bodo poslali v Zagreb in dalje na Hrvaško in spremstvu gg. Ernesta Prosenca, Josipa A. Kraljiča in Nika Tržopa. Tudi g. Predovič se bo podal pozneje v Zagreb, da bo šlo pod njegovim nadzorstvom blago na pristojna mesta.

Občinstvo moramo opozoriti, da ne bo nepotrebnih vprašanj, da bo vsakdo, ki je prejel od svojecev v Ameriki kako pošiljate, obveščen na posebni dopisnici od misije Jugoslav-Reliefa v Ljubljani, na podlagi katere bi sprejel poteno blago. Misija ima od društva nalog, da dostavi blago naslovljenopolnoma brezplačno. Vse prevozne stroške do Ljubljane je plačalo društvo samo.

Da predočimo veliko požrtvovalnost članov te misije, moramo omeniti, da ne bodo zahtevali nobenega plačila za svoj trud. Plačilo jim je plemenito delo samo. Mislimo, da govorimo v imenu vseh onih, ki so dobili po zaslugi teh darove iz Amerike, da jim izrečemo tu javno svojo odkrito hvaležnost in zahvalo, posebno g. Vladimirju Predoviču kot predsedniku misije in zaščitniku te velike misli, kakor tudi g. Jožefu Sitarju, ki ima kot predsed. zgoraj omenjene K. S. K. Jednote, ki šteje 18,000 članov, med ameriški Slovenci v Chicagu obile zasluge. Omeniti moramo med drugimi tudi blaginjaka društva Jugoslav Reliefa g. dr. Ante Biankini-ja. Vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli do te velikodušne akcije, ki je marsikateri družini olajšala vojno bedo, naša najpriskrbnejša zahvala! Veseli nas, ko vidimo, kako slovensko srce ne pozabi svoje domovine. Želimo samo, da kmalu pozdravimo naše rojake, vračajoče se v svobodno Jugoslavijo; najdragocenejši darovi bi nam bili.

Državno posojilo. — V Sloveniji je bilo podpisano skupno čez 45,000,000-kron tega l. državnega posojila. Na Hrvaškem, Slavonskem 95,000,000 K, Bosni in Hercegovini 30,000,000 K, v Dalmaciji 11,000,000 K, Vojvodinji 14,000,000 K. Iz navedenih števil je jasno razvidno, da je uspeh podpisovanja v skrbeni Sloveniji jako lep, ker stoji Slovenija takoj na drugem mestu za trikrat večjo Hrvaško. Podpisano je bilo pri Ljubljanski kreditni banki okroglo 20,000,000 K, pri Mestni hranilnici Ljubljanski 1,800,000 K. (in 5,000,000 kron za lastni račun posebej), pri Jadranski banki 6,000,000 K. Deželni banki 4,900,000 K. Slovenski eskomptni banki 3,800,000 K, Zadržni zvezi v Ljubljani 2,600,000, Podružnici kreditnega zavoda v Ljubljani 2,250,000 K. Splošni prometni banki podr. Ljubljana 1,700,000 K, Češki banki Union, Celje 860,000 K, Zadržni zvezi, Celje 820,000 K, Češki industrijski banki podružnici Ljubljana 500,000 K in Podružnici Štajerske eskompt-

ve banke podr. Maribor 330.000 K. Nadalje so dovolili največji donaciji denarni zavodi naši vladi v Beogradu, ozir. Ljubljani za pre-

F. S. Finžgar: Veriga, Ljudska zgodba v treh dejanjih 2. zvezek Nove knjiznice. Izdala in založila Nova Založba v Ljubljani: Tiskarna Jugoslovanska tiskarna. Os-

Veseli pojav. Opažati je, da so se začele nekatere gostilne precej prazniti, to se pravi, tisto pijančevanje pojenjuje. Le na "bor-

O vtiskih na potu po Sloveniji poročá gđc. Jela Lazarevičeva v beogradski "Demokratiji" dne 5. junija. Med drugim piše: "Div-

ŠTAJERSKO. Iz srednješolske službe. — Na gimnaziji v Celju je nameščen za stalnega učitelja klasičnih jez-

vana dostopna, velikodušna, nežna, simpatična in polna globokega rodoljuba. Na teh svojih vr-

Prisega naših rekrutov. Dne 7. julija dopoldne smo v ljubljanskem Tivoliju gledali krasen prizor. Ob 10. uri so bili na "Igriš-

Velika razstava v Ljubljani. — Odselki trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani so v svoji skupni seji dne 3. julija soglasno skle-

Družba sv. Mohorja sporoča: Družba se je preselila v Prevalje, sodni okraj Pliberk, in sicer s tiskarno, knjigovoznico, osebjem, stroji, blagom in zalogo. V Cel-

Primorsko. ZADNJA SEJA TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA. Trst, 18. julija. V večerajšnji tretji in zadnji seji mestnega sve-

Gvat, za učiteljsku v Mariboru za učitelja telovadbe Adolf Schaub in na gimnaziji v Mariboru za telovadnega učitelja Mirko Govekar.

Kako je prišlo do mariborskih vojaških izgrediv? Boljševiška vojaška organizacija je pred nekaj meseci poslala v Dunaja v Maribor invalida Karla Toplaka, kateremu je manjkala leva roka. V Mariboru je Toplak, ki je doma iz ptujske okolice in je bil pred vojno nemškutar, organiziral vojaštvo v boljševiškem duhu. Na glavnem trgu je vsak dan zbiral gručo mladih vojakov, jim delil cigarete in jih vodil v zakotne gostilne, ker so se zbirali boljševiški agitatorji, ter jih tako pridobival za boljševiške ideje. To je delal po vseh mariborskih vojašnicah. Kmalu nato, ko je prišel v Maribor, je bil Toplak sprejet v vojaško pisarno kot službojuči jugoslovanski vojak. Polagoma je navdahnil posebno nezadovoljne vojake, vse z boljševiškim duhom. Imel je tajne sestanke z mariborskimi socialnimi demokrati, nemškutarji ter Nemci, posebno pa z odpuščenimi železničarji. Obenem se je tudi shajal z odposlanci boljševiške organizacije v Nemški Avstriji in je imel, kar je baje uradno dokazano, zveze tudi z italijanskimi in dunajskimi boljševiki. Tako je došlo do one noči, ko se je pobunilo mariborsko vojaštvo. Mariborski preki sod je obsodil radi pobune moštva v boljševiškem duhu dragona A. dolfa Podgubevskega iz Loč pri Konjicah in pešca, invalida Karla Toplaka iz ptujske okolice na smrt, dragona Jakoba Turka iz brežiške okolice pa, ker za časa zločina še ni bil 20 let star, na 10 let ječe, poostreno vsako leto na dan 27. julija s postom, trdim ležiščem in samotnim zaporom. Smrtna kazen nad Podgubevškom in Toplakom se je izvršila v torek 29. julija ob 8 uri zjutraj v artiljerijski vojašnici v Mariboru. Oba obsojenca so zjutraj okoli pol 8. ure prepeljali iz dravske vojašnice v vozu mariborske rešilne postaje ter v spremstvu močnega vojaškega oddelka in 2 častnikov na dvorišče topniške vojašnice, kjer je bila izvršena smrtna kazen točno ob 8. zjutraj. Obsojenca so ustrelili vojniki pobunjenih vojaških oddelkov, torej ono moštvo, ki se je 23. julija udeležilo vojaške vstaje.

PRIMORSKO.

ZADNJA SEJA TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA.

Trst, 18. julija. V večerajšnji tretji in zadnji seji mestnega svečta je prečital župan pismo generala Pettittija, ki se zahvaljuje mestnemu svetu, da ga je imenoval za častnega meščana. Priobčil je oporočne določbe Gvida Zanettija, ki je kot italijanski prostovoljec padel na bojišču in zapustil vse svoje imetje 470.000 kron tržaški občini za ustanovitev patriotske ustanove. Priobčil je tudi oporočo pok. Adele udove Udovicich, ki je zapustila 100.000 kron za ustanovitev šole društva "Legia Nazionale". Nato je povzel besedo svetnik Broechei, ki je podal pregled o dosedanjem delovanju mestnega sveta. Povedal je, da je šlo težavno. Brez denarja, brez uradov, brez programa, tako so morali delati poprej. Urade jim je uničil prejšnji cesarski komisar, ki jim je namesto imetja 24 milijonov pustil 56 milijonov dolga. Kdo jim je vzal program, ni povedal. "Naša naloga bi mogla biti ta, da rečno upravljamo občino", je rekel Broechei. Nadaljeval je, da so morali pripraviti tla za bodočo upravo. "Bili bi zapustili svoje mesto, da jih ni vlada pozvala, naj vendar ostanejo. In tako so ostali, toda v vsem so bili navezani le na vlado: Če je bilo treba denarja, so morali teči k vladi, da je bilo treba drugih sredstev, vlada jim jih je vedno radovoljno dala. In sedaj so mirni: zapuščajo upravo in se zatekajo zopet k vladi, ki naj sedaj prevzame mestno upravo. Gotovo je, da bo vlada upravljala mesto v njihovem duhu. Prosi mestni svet, naj izrazi hvalečnost mestnega sveta vojaškemu gubernatorju in vojvodi d'Aosta. Prosi mestni svet, naj izrazi hvalečnost županu, ki je vedno modro vodil njihovo delo. Končno predlaga, naj se pokliče vsak mestni svetovalec po imenu in naj se vpraša,

ŠTAJERSKO.

Iz srednješolske službe. — Na gimnaziji v Celju je nameščen za stalnega učitelja klasičnih jez-

če hpeče je nadalje ostati na pozornici mestnega sveta. Vsi so rekli: Ne! Župan se zahvaljuje mestnemu svetu. Svoje zahvalo konča s klicom: "Živela Italija!" Ara Camilo predlaga, naj se pošilja pozdrav Reki. Asesor Gabrielli se zahvaljuje v imenu občinskih uslužbencev županu in svetovalec in izraža up, da jih bo še videl na teh stolicah. S tem je bila seja končana.

Iz Gorice. Vrnila sta se končno iz Italije, kjer sta bila dolgo časa internirana, odvetnik dr. Karel Podgornik in bivši vodja okr. glavarstva Bogumił Berbuč. Interniranih je v Italiji še 5 slovenskih redarjev iz Gorice. Iz Trsta je vrnih duhovnik dr. Kobal, ki so ga bili pred kratkim Lahji prijeli. — Prebivalstvo je sedaj v mestu okoli 20.000. Nastanjeno je pač tako, kjer kdo more prestat. Boljšja stanovanja imajo oblasti. Ne popravljajo se nič. Le tako za silo se je pokrpalo hiše, kjer je bilo to sploh mogoče. — Goriško mesto je podobno eni sami veliki oštariji, toliko vinotočev "barov" in gostilen ter zalog vina in piva je povsodi. V vsaki ulici točijo "Chianti", pa kakšni, ne vprašujte! 59 zalog vina je v mestu. Pa tudi vojniki imajo svoj "bar" v bivši Medvedovi trgovini na Korzu. "Pri jelenju" so zeli Slovencem koncesijo, sedaj gostilničari tam Lah Vida z južnega kolodvora. — Aprovizacija je slaba. Meso je prava redkost in strašno je pomankanje sladkorja. — Pijančevanje in ples usiljujejo naravnost Lahji prebivalstvu. Vino teče in opaja ljudi v rmanem, da bi kričali "Viva l' Italia", plešejo pa kot znoreli in love dekleta. 50 lir se plača za dovoljenje plesa na deželi, zato pa smejo plesati in se zabavati kar dva dni skupaj. Lahji se pridno udeležujejo plesov. Namen je dvojni: laški oficirji hočejo tako krotiti upornost med vojaštvom, domačine pa zapeljati do pojavov, kateri bi se dali izkoristiti Italiji v prid. — Šolam po deželi usiljuje svoje laške zastave in hočejo vprizarjati z izročitvijo zastav velike slavnosti.

Škoda v "Čitalnici" na Reki, katero so napadli Lahomi v družbi z laškimi vojaki in jo razbili, znaša nad pol milijona krou. Samo jedno steklo je vredno 100.000 K. Da so se bili skrili v "Čitalnici" francoski častniki, je laška laž, s katero so hoteli opravičiti napad.

KOROŠKO.

Vse pošte na Koroškem ozemlju, zasedene po Jugoslovanih, so odprte, razen pošte v Krivi Vrbi, St. Rupertu in Hođišah. Za Hođiša in Otok posluje pošta v Ribnici. Pošta v St. Pavlu v Lubudski dolini posluje redno. Pošte Pustri-otvoriti radi bližine denarkacij-še črte. Pisma, oddana v Celoven, se ne cenzurirajo več v Mariboru, marveč v Celoven.

Ali še zdaj vedo, da imamo svojo jugoslovansko državo? Tako vsaj se vrašča človek, če čita še dandanes nemške poštne pečate, kakor: Hohenmauthen, Fresen, Poessnitzhoffen, Radkersburg, Blobasnitz, Bad Radein, Luttenberg, Pettau, Pragerhof, Windish-Feistritz, Rohitsch, Roemerbad, Egydi Tunnel, Praevali, Bleiburg, Saldenhofen, Mohrenberg, Obertrixen. Na dan s slovenskimi poštними pečati, zadnji čas je že!

Kako koroški Nemci ljubijo svoje nemške voditelje e prav poteno čita iz nastopnega pisma, ki ga dobesedno objavljamo: An Serbian Komando Maria Saal. Hluderni se den Dobernig, den Hojdl am Berg, den Toltschacher und den Schmied Plase in ardord tuechtig ohne Erbarmen sie haben uns arme dypch 4 Jahre auch gebueidert haben uns ausgepost sind reich ge,orden sie haben Lebensmittel genugg vrsteki sind schurken rauber ohne Belsen (Gewissen) Maria Saal viele ungluecklich arme Kindern.

Razmere v Borovlju. Puskarski obrt je vsled vojnih dogodkov nekaj časa trpela. Po prizadevanju vladnega svetenika g. Župneka je ves obrat zopet v najlepšem tiru. Tudi odjemalcev se oglašja iz cele Jugoslavije toliko, da je komaj mogoče vsa naročila pravočasno izvršiti. Istotako se tudi v tovarnah za žico in štreblje vrši obrat popolnoma normalno, odkar je g. okrajni glavar izposloval potrebne količine premoga. Ker je tudi žirij v izobilju, je ljudstvo v novo upravo povsem zadovoljno.

K 100 Samo \$3.25 POMAGAJTE SVOJCEM V STARI DOMOVINI! Nikdar preje niso bile cene kroncam tako nizke, kakor ravno sedaj. Pomagajte svojim dragim v stari domovini. Pošiljam denar po najnižjem dnevnem kurzu. K. 100.— VELJA SEDAJ SAMO \$3.25. Imam oblastveno dovoljenje za pošiljanje denarja od "Vlade in Federal Reserve Boarda". Vse pošiljatve so garantirane. Moje geslo je: "Točna in poštena postrežba". JOSIP ZALAR, Joliet, Ill.

MOHORJEVE KNJIGE za leto 1917 vseh skupaj pet knjig, Koledar, Zgodovina slov. naroda 6. zv. Slov. Večernice, Podobe iz narave in molitvenik "Resnice za večnost", cena \$1.50 s poštnino vred se dobi pri: ALOIS SKULJ, 323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev! Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, kuverte, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največje slovensko unijsko tiskarno v Ameriki, na NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill. Ta vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osebito vam priporočamo zelo pripravne Vplačilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem žepnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter podobne. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih. Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno! OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

TELEFON CANAL 6027 Frank Grill's Dairy Prva slovensko-hrvaška MLEKARNA 1818 W. 22nd Street Chicago, Illinois. Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam slovenske chikaške naselbine. Mleko razvažam strankam po hišah točno vsak dan. Z veseloštopovajem Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar

MATIJA SKENDER JAVNI NOTAR ZA AMERIKO IN STARI KRAJ 5227 Butler St. Pittsburgh, Pa. Sprejema Tožbe, dela Pooblastila, Kupne pogodbe, Potne Liste (PASOŠE); iztirja dolgovne tukaj in v starem kraju. Izvruje VSA v Notarsko stroko spadajoča dela že polnih 10 let na istem mestu.

ORUŠTVO "MARIJE SEDEM ZALOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J., N. S. PITTSBURGH, PA. POZOR!!!

ima svojo redno mesečno sejo vsake drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa. Uradniki za leto 1919: Predsednik: John Mravljak, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa. I. tajnik: Frank Trempus, 5146 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa. Zastopnik: Jurij Greguras, 4517 Butler St., Pittsburgh, Pa. Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 365 Lockhart St., N. S. Pittsburgh. Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000, \$500 ali \$250. Naše društvo plačuje vsak dan en dolar, ali \$7.00 bolniške podpore na teden. Slovenci in Hrvati, kateri še niste pri nobenem društvu spadajočem h K. S. K. J. se mltjedno vabijo pod zastavo zgoraj omenjane družave. Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolniške se mora vsak član tega društva oglašati pri sobratu John Golobič, 5621 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa., isti dan ko zbolni in ravno tako zopet ko ozdravi.

ROJAKOM NA ZNANJE! Prihajajo zopet dolgi jenski in zimski večeri. Da se Vam pa ne bo treba dolgočasiti, ki bo pričela burja briti, si naročite že sedaj krasen roman "Milijonska nevesta", ki izide ta teden že v 17. zvezku in stane zvezek samo 12 centov. Rojaki! Sezite torej po tem zabavnem čtivu, ki se dobi pri: JOSEPH TOMIC, 2424 So. Harding Ave., Chicago, Ill.

BAKLAN AMERICAN TRADING CO., (Slov. Dept.) 203 Tenth Ave., Corner 22nd St., New York, N. Y. Potniki, predno kaj vkrenete se obrnite do nas! Temelj naše organizacije je: dajati navodila kako potovati, preskrbeti prenočišča v New Yorku, priporočati kretanje parnikov, veljavo denarja in kje ga menjate, kje kupiti parobrodne listke (šifkarte) za dobre parnike in pomagamo vam dobiti potne liste. Nahajamo se blizo kolodvora, parnikov in našega konzulata S. H. S. Mi zastopamo dobro znano CUNARD LINE in pošiljamo poljedelske stroje in vsako vrstno drugo blago v Jugoslavijo. Navodila dajejo brezplačno v vašo korist. Pišite, ali pa iz dipe v New Yorku telefonirajte na naš urad. Telefon 7322 Farragut.

kar je sijajno pozvala slavnost dne 13. t. m., katere so se brez izjeme udeležili vsi sloji našega trga.

Ministrska kriza poravnana.

Beograd, 21. julija. — Na podlagi pisma, v katerem je ministrski predsednik Protir izjavil da je dr. Korošec pomotno predstavljaj incident, ki se je dogodil med obojema državnikoma, sta se danes ministri dr. Korošec in Gostinčar brez nadaljnjih pogojev in pridržkov vrnila v ministrski svet, u-maknivi ostavko. Ker krize nihče bi želel, vsaj ne v tej obliki, je bila ta ureditev nemudoma vsestransko sprjeta. Oba klerikalna ministra sta se danes udeležila ministrske seje, kakor da se ni nič pripetilo.

Minister Pribičević o Črnomaljski aferi.

Beograd, 22. julija. — Danes je ministrstvo otnanjih zadev izdalo službeni komunikacije ministra Pribičevića, s katerim se svoječasnoro poročilo ljubljanskega 'Slovence' o izjavah ministra glede črnomaljske afere označuje kot nepravilno in netočno. V komunikaciji se poudarja, da je podpredsednik ljubljanske deželne vlade, kot tedanjnj njen šef, po svoji službeni dolžnosti eporočal izključno i glede razmer v črnomaljskem okraju in je na podlagi teh poročil izšel ministerjalni ukrep. Komunikacije službeno ugotavlja, da je vsled odpora od druge strani uvedena preiskava popolnoma potrdila poročilo podpredsednika deželne vole. Minister zaključuje, ukrepu vedno pripravljen, posameznim klubom dajati stvarna pojasnila.

Angleški kra našemu kraju.

Beograd, 9. julija. — Angleški kralj Georg je o priliki dopisovanja miru postal našemu kraju natsopno brzojavko: Ta trenotek obene radosti pošiljam Vam in preko Vas narodom Vašega kraljstva svoja iskrena in topla čestitanja kakor tudi tople simpatije britonskega naroda srpsko-hrvatsko-slovenskemu narodu, ki je s tako divno hrabrostjo izdržal dolgo dobo izkušanja in trpljenja, trpljenja, kateremu je sedaj konec. Supne muke, ki smo jih prebili zo vojno, nas navdajajo z nado, da bomo mogli še močnejše zvezani delovati za stvar miru in mednarodne kooperacije. Georg.

Kaj piše Mike Cegare?

Posledice draginje. Pijane ribe. Laskavo povabilo. Pri barberju. Novi biznes. Petru Zgagi v album.

Spoštovani gospod urednik: — Za danes imam zopet celo kopicio mastnih novic, katere sem nabral zadnje tri tedne.

— Prva stvar, o kateri sem čital v nekem listu je bila ta, da vpliva sedanje draginja celo na kaznenec. Le poslušajte, če se ne veste: Pred 3 tedni je ušel iz "žela" v Žuletu neki Th. Polzin. Ker se je že naveličal mirnega življenja za španski steni, pa tudi jedi, jo je nekega dne skrivoma "podurhal" na prosto. V treh tednih svoje svobode je prišel konečno do zaključka, da je dandanes nemogoče živeti med svetom vsled te salamenske draginje. Po rešta vrantih je vse tako drago, kaj se po hotelih. Pa vam jo je ta poštnjakovič nazaj v "žel" te dni priromal, češ, da je rajši zaprt, kjer bo imel zastoj obleko, bord in hrano. Če bi me ne bilo sram, bi jo bil tudi jaz rad z njim mahnil. No, saj pravijo, da bo kmalu boljše, ker je government pritisnil na profitarje. Tolažimo se torej z mislijo morda na še

boljše čase za — oderuhe in profitarje!

— Zadnji petek sem kupil v bližnjem fin štoru 2 funta rib iz miši gon jezera. Ko sem jih povzeli, se mi je pričelo nekako čudno v glavi vrteči. Studiram in studiram, kaj bi bilo. Končno sem pa Ana liziral ribe ter pronašel, da imajo opojno pijačo v sebi in so torej tudi mene malo omanile. Stvar je bila pa sledeča: Pred nekaj dnevi so tu v Čik Agi finančarji zaplenili cel parnik kontrabant ječmenoveca iz Milwaukee. Pravijo, da je bilo v onih berelnih okrog 30 tavznet batelnov ječmenoveca, pa tudi še posebej v berelnih. Vlada je vse konj fes cipala in določila, da se mora to pijačo iztočiti v kanal. Pomislite 30,000 steklenice Žlica pive iz Milwaukee. Jaz bi imel te pijače za 30 let. Ali ni to grdo, da nam še nedolžne kuhane ječmenove vode ne privoščijo?

Ker so ono pivo iztočili v kanal, so postale tam v bližini jezera vse ribe pijane in radi tega se je minuli petek tudi meni vrtelo po glavi. Kaj bi bilo če bi bilo ono blago viska, ribe bi kar iz jezera škakale. Morda bomo kaj takega takaj tudi še doživeli?

— Pred nekaj dnevi sem dobil iz gil Berta v Minesoti eno razglednico od neke moje znanke, ki je tam na vakejšn. Družila me je, da bi šel z večjo družbo kempat med Indijance blizu I laja. Well, jaz bi bil morda že šel, če bi treni v Mine soto zastoj vozil. Plavati po miši gon in supe rijor leku pa do Dulutha ne morem, ker bi rabil toliko časa, da bi med tem že voda zamrznila. Tudi se bojim Indijancev, ker imajo še vedno "piko" na nas, ta bele. Kaj bi bilo, če bi me tam iz kože slekli in spekli zdaj ko je za meso tudi v Mine soti taka draginja. Morda pojdem drugo leto lovit ribe na nepozabni mi Range, ko enkrat zvem, če je pokojni Mr. Andrej Carnegie tudi meni kak' tavzenteček zapustil. Bila si nisva drugače v zlahti kakor brata po Adamu in Evi. Dozdaj nisem še nič dobil od tega bogatega žlahtnika, pa menda tudi ne bom. — Treba se ml bo za drugo leto učiti tudi "čing čung kav bav," ali indijanskega jezika, saj za silo, ker Indijanci v Mine soti še ne znajo slovenščine. Ono rojakinjo iz Gil Berta prosim, da naj mi prinese od Indijancev kako medvedovo, ali jelenovo kožo za zimo, ali pa kakke gorke indijanske "moka sin" compate. Drugo leto bo veljalo par čevljev \$25.00, bomjo pa nosili lesen cokle, ali pa take compate.

— Kakor večkrat, tako sem šel tudi minulo nedeljo k barberju, da me obrije; treba je bilo tudi lase malo poštuati, ker mi hitro rasejo odkar se mažem z znano Vahčičevo žavbo. Ko sem bil enkrat obril, mi je začel brivec še lase z nekim konjskim štrigelnom striči. Jaz ga vprašam, koliko bo čačal za vse skupaj? "Ej ti fajf cents mister!"

Ne boš je dego kaše pihal ne. Jaz sem se pričel z njim, da nisem plačl še nikdar več za britje brade kot 15c za lase pa 35c torej skupaj 50c; pa še to je preveč! Mojster škarij in britve mi je pokazal potem neko karto, da je njegov šap uni en šap in da so od 5. avg. rezali ceno za britje na 25c. za striženje las ob nedeljah pa 60; vsega skupaj torej 85c ameri-kanske veljave. Ker nisem imel več kot 50c denarja vzepu, sem mu rekel, da naj me malo bolj na kratko ostriže da bo znašalo 35c; pa vam ta polentar ni hotel tega storiti. Well, če je pa še tako pa plačam ostanek jutri, ampak zahtevam vse svoje ostrižene lase nakaj ker to so moja lastnina. Itali-jan pa potem lase prodaja za polštre in dela še pri tem-postrauski dobiček. Onih 35c. mu ne bom nikdar plačal, ker ne grem zanaprej več k barberju. Naj rase, kar rase; saj so tudi v starih časih moški dolge lase nosili, pa so živeli po 900 let, kakor n. pr. očač Metuzalem. Morda jih dovcakam jaz vsled tega kakih 200 let?

Blagor se ženskam dandanes, ker jim ni treba hoditi k barberjem. Če bi šel sleherni teden po 2 krat k brivcu bi znašalo to v 10 letih že celo premoženje. Človek mora biti praktičen in varčen v vseh zadevah sedaj ko je vse tako drago.

— Letos ho tu v Čik Agi dobra sizen za šivalke slamniov. Plača bo dvojnata, ker so tudi slamniki poskočili. Delalo se bo s polno paro. — Vse to me je napočilo, da sem pričel misliti na novi biznes

čez zimo. Ali mislite g. urednik, da bom morda jaz slamniov prodajal tipke 'ali začetke' delal, kite pletel, blokaj, trimaj, itd.? Ne, ampak rihtal in včas bom otroke od naših slovenskih šivalk, ker je za dekle in pestunje tu veliko pomankanje. Vse so se že pomožilo, frišne robe pa ni nič iz Evrope. Imam že neko dvorano tam zraven nekend St. zarentano tam zraven našega mlekarja Grilla. Isto bom pretvoril v kindergarten, ali otroški bordeng gaus, pa bom jaz več zaslužil pri tem kot pa šivalke. Saj se na bežite in otroke dobro zastopim, kako se jih hrani, previja in štima. Od ponedelja bo po \$5. na teden, ker je več trublja pri oblačanju, od fantkov pa po \$3.— s košto vred. Če vzamem 6 punek v oskrbo pa 6 dečkov bo v soboto \$48.— klir profita. Zdaj že delam raznovrstne igrače zanje da jim ne bo dolg čas pa najnovejšo pestovalno mašino. Samo takega pa ne bom kupal, ki se prerad joka. Če malo po svoje zapoje, že ne rečem samo krivačev, teh pa ne bom mogel poslušati, tudi ko bom imel z bato zamašena ušesa. — Koliko Krismus prezentov bom dobil od naših rojakinj, če bom otroke dobro štimal; to je pa še posebej. Jaz imam najrajši zlate reči v podobi cekinov. Če bo kaj kruha iz te moke vam bom že pisal. Pa saj bom dal svoj advertajzele tudi v vaš list, pa za prvo stran! Ako pojde vse po sreči, si bom kupil na spomlad v Cicero eno "bunkalov".

— Če vas je volja, pa priobčite k sklepu tega pisma še sledeče vrstice najjorškemu Pe Terčku Zgagi v album, ker tudi on večkrat mene špikne. Pa naj bo vse za dobro majlengo.

NA PRODAJ

po ceni, ako se proda kmalu je HIBA Z' LOTO IN GROCERII-SKI STOR (trgovina) v večji slovenski naselbini. Vse v dobrem stanju. 5 let nobenih stroškov. Proda se blaga od 35 do 40 tisoč dolarjev na leto. Trgovina je dobro z blagom založena. Kdor kupi, mu ni treba trgovine začeti, ker ima že vse opremljeno in pripravljeno in dosti odjemalcev. V hiši je elektrika in plin ter vsi potrebni stroji, kar spada k biznesu. Zelo ugodna prilika za rojaka, katerega veseli trgovina. Proda se za izvanredno nizko svoto in pod lahкими kupnimi pogoji. Pojasnila o tem daje UPRAVNIŠTVO "GLASILA K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22. Place, Chicago, Ill. (Advertis No. 33—37)

KJE SO?

Lucija podomače Šeteva iz Dol. Radenc, okraj Črnomelj pri Kočevju na Dolenjskem. Živi nekje v Brooklynu, N. Y., kjer ima tudi svojo omoženo sestro. Imam ji nekaj važnega za sporočiti od njenejga moža v starem kraju. John Kure, njegov bratje in sestre, doma iz Zagozdaca št. 7 P. Staritrg pri Kočevju. Imam zanje važne novice od njih sester iz domovine. John Kobe, iz Dula, fara Staritrg pri Kočevju. Tudi za tegimam važno poročilo iz starega kraja.

Zglasijo naj se pismeno na Lucija Kure, 1849 Allport St. (rear) Chicago, Ill. (Advertis No. 33, 34, 35)

PETRU ZGAGI V ALBUM.

Peter Zgaga, ta odvaga Vse slovenske žurnaliste. Vse poete, literate, Kritike in humoriste.

Švigašvaga Peter Zgaga, Mojster Vam je prve vrste: V "kikanje" in gobezdanje Rad vtika svoje prste.

Pa za vraga, se ta zgaga Enkrat bode že opekeli! — Vsaka stvar do svoje meje. Kratko nit boš enkrat vlekel. Mike C.

GROZDJE! GROZDJE!

Prihodnji teden bom na tem mestu naznanil, kedaj ravno dospejo naročene kare grozdja v Chicago, tako tudi ceno istega. Naročila še vedno sprejemam.

MARTIN NEMANICH, 1900 West 22nd St., Chicago, Ill. Telefon: Canal 80.

VAŽNO NAZGANILO.

Rojaki v Severni Minnesoti in na Mesaba Range! Naznanjam Vam, da sem šel kupovat grozdje naravnost v Californijo.

Čakajte, da se vrnem nazaj. Pri meni boste lahko dobili fino grozdje; tako tudi cenej kot drugje. Dostavil ali pripeljal ga Vam bom naravnost na dom, ker ga bom dobil več kar (vagonov).

Garantiram Vam, da bo grozdje boljše in cenejše kot kje drugje. Ko se vrnem, bom že na tem mestu pravčasno naznanil da je grozdje došlo, tako tudi ceno istega. Z velespoštovanjem

MATH. KOSTAINŠEK, 302 N. 3rd Ave. West, Virginia, Minn.

POZOR ROJAKI!

Kogar veseli kupiti farmo, naj takoj piše za pojasnilo in naj meni naznani, kako farmo si želi kupiti.

Jaz imam na prodaj več farm od 40 do 1200 akrov velike. Jaz imam gotovo farmo na prodaj, kakoršno si želite kupiti s poslopjem, da kar lahko začnete kmotovati.

Prodajam farme in neobdelano zemljo po nizki ceni in na lahke odplačilne obroke.

Ne kupite nikjer farme, dokler si ne ogledate farm, katere imam jaz na prodaj. Če to storite, si boste gotovo prihranili precej denarja. Pišite na naslov: Ignac Česnik, Willard, Wis.

po ceni, ako se proda kmalu je HIBA Z' LOTO IN GROCERII-SKI STOR (trgovina) v večji slovenski naselbini. Vse v dobrem stanju. 5 let nobenih stroškov. Proda se blaga od 35 do 40 tisoč dolarjev na leto. Trgovina je dobro z blagom založena. Kdor kupi, mu ni treba trgovine začeti, ker ima že vse opremljeno in pripravljeno in dosti odjemalcev. V hiši je elektrika in plin ter vsi potrebni stroji, kar spada k biznesu. Zelo ugodna prilika za rojaka, katerega veseli trgovina. Proda se za izvanredno nizko svoto in pod lahкими kupnimi pogoji. Pojasnila o tem daje UPRAVNIŠTVO "GLASILA K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22. Place, Chicago, Ill. (Advertis No. 33—37)

KJE SO?

Lucija podomače Šeteva iz Dol. Radenc, okraj Črnomelj pri Kočevju na Dolenjskem. Živi nekje v Brooklynu, N. Y., kjer ima tudi svojo omoženo sestro. Imam ji nekaj važnega za sporočiti od njenejga moža v starem kraju. John Kure, njegov bratje in sestre, doma iz Zagozdaca št. 7 P. Staritrg pri Kočevju. Imam zanje važne novice od njih sester iz domovine. John Kobe, iz Dula, fara Staritrg pri Kočevju. Tudi za tegimam važno poročilo iz starega kraja.

Zglasijo naj se pismeno na Lucija Kure, 1849 Allport St. (rear) Chicago, Ill. (Advertis No. 33, 34, 35)

PAMETEN ČLOVEK JE TISTI

kateri se obrne ZA NASVET

k tistemu, kateri je izurjen v svoji stroki

Vešče stroke more biti le:

- 1.) Tisti, kateri se je svoje stroke učil;
- 2.) Tisti, kateri je svojo stroko prakticiral najmanj 5 let;
- 3.) Tisti, kateri je svojim delom dokazal, da stvar res razume, in dela v korist naroda.

MATIJA SKENDER, Javni Notar.

5227 Butler Str., Pittsburgh, Pa. je v svoji stroki že 10 let na istem mestu.

Te stroke se je učil in prakticiral celo življenje za korist rojakov v Ameriki.

Če več za boljsega in pravičnejsega Notarja v Ameriki ne hodi k Skenderu.

Ali pazi na svoj denar.

Tudi pazi na to, da ne bo Notar Skender moral popravljeni kar Ti drugi nepravilno svetujejo in urede.

To zadnje si je vredno zapomniti, da ne bo potem nepotrebnih misli, žalosti, in preklinjanja po naši mirni okolici. Preskrbite potne liste, pooblastila i. t. d.

FIRST NATIONAL BANK CHISHOLM, MINN.

Zadnji čas je bilo šest oseb oropanih in tri umorjene v Chisholmu in okolici in to vsi radi tega, ker so imeli doma shranjen denar. Vsled tega ne držite doma svojega, težko prislužnega denarja; naložite ga v to veliko in varno banko. V tej banki bo denar popolnoma na varnem in Vam bo poleg tega donal tudi tri procentne obresti.

Mi dajemo posebno pozornost našim jugoslovanskim prijateljem, ali strankam. Vaš domačin in rojak Jakob Osbolt je pri nas nameščen da Vam postreže.

Banka je odprta vsak dan od 9. do 3. ure, ob sobotah pa tudi zvečer od 7. do 8.

MI POŠILJAMO DENAR NA VSE KRAJE JUGOSLAVIJE.

Denarne pošiljatve
— za —
KRANJSKO, ŠTAJERSKO, HRVATSKO
SLAVONIJO, BOSNO
pošilja po pošti in kablju pod našo garancijo.
DANASNJE CENE:
Kron 100.....\$ 3.25
1,000..... 30.00
10,000..... 285.00
STATE COMMERCIAL AND SAVINGS BANK
1935-37 Milwaukee Ave., blizu Western Ave. CHICAGO, ILLINOIS.
Odprto dnevno od 9—6, Ob pondeljkih in sobotah od 8:30 zjutraj do 8:30 zvečer. Ob nedeljah od 10—12.

PRODAJAMO NA MALO IN DEBELO PURITAN MALT EXTRACT IN HMELJ
iz katerega si lahko vsak naredi doma najboljšo pivo. Kdor naroči več blaga ob enem, damo popust. Za 6 galonov stane brez poštnine \$1.50. Naročila za manj kot \$1.50 se ne pošilja. Z vsakim naročilom pošljemo potrebna navodila. Z naročilom vred pošljite money order, bančni ček ali draft. Vse pošiljatve se naj naslovijo na:
M. MLADIČ, J. VERDERBAR COMPANY,
2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. (uninc.)
Iščemo zastopnike.

Bodite previdni z denarjem!
Nalagajte ga v zanesljive banke!

Boj kakor kdaj prej, je sedaj potreben ta opomin, kajti vsled večje množine denarja med ljudstvom delajo špekulantje velike dobičke z onimi, ki jim grede na limanice. Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.

Mi plačujemo na hranilne uloge
po 3%
ki jih pripisemo k glavnici ako jih ne dvignete.
Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica federalnega rezervnega sistema.

Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni mešetarji nastavljajo sedaj kronam visoke cene, ker se hočejo okoristiti z nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za nasvet in cene, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonde, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter Vam jih bomo shranili brezplačno.

Posloplje, kjer so naši uradi, je naša lastnina. Odprto vsak dan izven nedelj in praznikov od 9. dop. do 3. pop.

THE JOLIET NATIONAL BANK
JOLIET, ILLINOIS
Kapital \$150.000.00. Probitek \$360.000.00.

Emil Bachman Inc.
2107 So. Hamlin Ave. CHICAGO, ILLINOIS.
Največja slovenska tvornica društvenih zastav, znakov, regalij, kap, uniform in drugih drštv. potrebsčin. Se topla priporoča cenj. društvom K. S. K. J.
Poskusite enkrat s kakim naročilom pri nas in dobro boste postreženi.

MINERS STATE BANK.
CHISHOLM, MINN.
S tem se vam naznanja, da nam je zopet mo-goče pošiljati DENAR V VSE KRAJE JUGOSLOVANSKIH DRŽAV. Denar pošiljamo po dnevnem kurzu, ter jamčimo za vsako pošiljatev.
Dalje se vam priporočamo za hranilne uloge in vse druge bančne posle. Banka posluje pod strogim državnim nadzorstvom, in vaše uloge so pri nas absolutno varne.
Za pojasnila nam pišite v slovenščini.

ZNAMENJE ŠTIRIH

Londonska povest.

Angleški spisal A. Conan Doyle. Poslovenil D. B.-n.

(Dalje.)

"Lejte si no, kako ljubeznjivo kramljata, kakor dva stara znanca", je pripomnil. "Dovolite mi en požirek iz steklenice, Holmes. No, jaz mislim, da lahko drug drugemu častitava. Škoda, da tudi drugega nismo vjeli živega, toda ni bilo mogoče. Gotovo boste priznali, Holmes, da nam je že trda predlo. Le s težavo smo jih premagali."

"Da je le konec dober, pa je vse dobro. Toda jaz ne bi bil nikdar mislil, da je "Aurora" tako hitra jadrnica."

"Smith pravi, da je njegov parnik najhitrejši, kar jih je na Temzi, in ko bi bil imel le še jednega pomagaleca pri stroju, pa bi za gotovo ne bili vjeli. Sicer pa se rot pri Bogu, da ne ve nič o teh dveh tičkih."

"Še sanja se mu ne" je vzkliknil Jonatan. "Jaz sem si izvolil njegov parnik zato, ker sem slišal, da tako hitro vozi. Midva mu nisva o zakladu nič povedala, toda plačala sva ga dobro in mu ohljubila še lepo svoto, ako srečno dospemo v Gravesend in tam na ladjo "Esmeraldo", ki je namenjena v Brazilijo."

Zdaj je naredil naš brihtni državni policist Jones važen obraz ter rekel: "Dobro, če ni storil nič hudega, se mu ne bo nič zgodilo. Mi, državni policisti, smo sicer urni, kadar treba kakega tička ujeti, toda nismo tako nismo tako urni za obsodbo."

Zanimivo je bilo opazovati, kako je začela Jonesa zdaj, ko je bil zločinec ujet, rasti domišljavost. Po lahkem smehljaju, ki je igral na Holmesovem obrazu, sem spoznal, da si je Holmes pri tej bahariji državnega policista svojo mislil.

"Tako bomo dospeli do Vauxhallskega mostu," je rekel nato debeli Jones, "in ondi lahko stote na suho s skrinjico, gospod doktor. Sami vidite, da prevzamem s tem veliko odgovornost, ako vam to dovolim. Sicer ne vem, kaj povejo mojpredstojniki, toda vseeno, naj ostane pri tem, kakor je bilo dogovorjeno. Vendar pa čim bolj dolžnost, da vam dam zaradi večje varnosti služabnika na pot, ker imate tako dragoceno reč v rokah. Gotovo si boste najeli fijkarja?"

"Na vsak način", sem odgovoril jaz.

"Škoda, da ni ključa, kajti dobro bi bilo to stvar preiskati. Zaboječek boste morali vsekako odpreti. Kje pa je ključ, vi mož?" zadel se je Jonas nad Jonatanom. "Na dnu reke", je odgovoril ta kratko.

"No, to pač ni bilo potrebno," mrmral Jones. "Dovolj smo imeli opraviti opraviti z vami. Pač mi ni potreba, še posebno prositi, gospod doktor, da bodite zelo previdni. Le prinesite skrinjico v svoje stanovanje v Pekovski ulici. Tam nas boste našli na potu na policijo."

Pri Vauxhallu sem stopil s skrinjico na suho; spremljal me je ljubeznjiv policaj. Komaj sva se vozila četrt ure, sva že dospela do stanovanja gospe Forrester. Streljica se je čudila, kako da tako pozno prihajam. Gospa Forrester je bila odšla ravno v neko večerno družbo in se je šele pozno vrnila, gospodična Morstan pa je bila doma. Bila je ravno v družinski sobi; tja sem se torej podal s skrinjico v roki. Spremljevalca sem pa seveda pustil na vozu.

Gospodična je sedela pri odprtem oknu, obblečena v krasno belo obleko z rdečim trakom pod vratom. Motni žarki svetilnice so padali nanjo in se igrali na njenem sicer resnem, toda vendar milem in ljubkem obrazu, ter dajali močnim kitam njene glave lep kovinski blesk. Nastonila se je bila nazaj na stol, in vse njeno obnašanje je kazalo neko notranjo otožnost. Ko pa je zaslišala glas svojih korakov, je skočila pokonci, in svetla rdečica presenečenja in veselja se je pokazala na njenih licih.

"Ko sem zaslišala drdranje voza", je vzkliknila, "sem mislila, da se gospa Forrester tako zgodaj vrneta domov. Da ste vi, tega pa res nisem pričakovala. Kaj je torej novega?"

"Prinašam vam nekaj, kar je vredno več, ko vse novice celega

sveta," sem odgovoril z veseljem in živahnim sreem glasno ter postavil zaboječek na mizo, pri sreču pa mi je bilo tesno. "Glejte prinašam vam veliko bogastvo."

Pogledala je na železni zaboječek in vprašala čisto hladno: "Ali je to tisti zaklad?"

"Da, to je tisti zaklad iz daljne Indije. Polovico ga dobite vi; druga polovica pa pripada Tadeju Šolti. Vsak od vaju bo imel nekaj stotisočakov. Pomislite vendar; same lene obresti vam bodo nesle okoli desetseto čim funtov šterlingov. Le malo gospodičen je na Angleškem, ki bi bile bogatejše. Ali ni to res repo?"

"Če bo res to bogastvo moje, sem hvalo dolžna vam."

"Ne, ne," odgovorim jaz, "ne meni, ampak edino le mojemu prijatelju Šerlok Holmesu. Vkljub vkljub vsej dobri volji bi jaz ne bil nikdar dognal te stvari; saj je bila cela zadeva že za Holmesovo bistroumnost trd oreh. Še v zdanjem trenutku je malo manjkalo, pa bi ves trud bil zastonj."

"Prosim, gospod doktor, sedite in pripovedujte o tem."

V kratkih besedah sem ji povedal vse, kar se je pripetilo, odkar sva se zadnjikrat videla; novi narčrt Holmesov, sled ladje "Aurora", nadalje navzočnost debelega Jonesa pri ponočnem lovu in o divjem zasledovanju na reki Temzi. Z odprtimi usti in z bliščečimi očmi je poslušala pripovedovanje o čurnih dogodkih. Ko pa sem ji pripovedoval o pušci, ki smo se ji bili le s težavo ognili, tedaj je prebledela, kakor bi hotela omedleti.

"Saj mi ni nič," je pripomnila, ko sem ji hotel dati ašo vode. "Saj se dobro počutim. Samo zato sem se ustrašila, ko sem slišala, kako strašni nevarnosti sem izpostavila svoje prijatelje."

"Vse je sedaj minulo. Ne bom vam torej več pripovedoval takih strašnih dogodkov; vrnila se raji h kaki prijetnejši stvari. Tukaj je torej zaklad. Ali si moremo misliti kaj lepšega? Meni sta dovolila, da ga pokažem vam; in mislim, da vam bo ljubo, če ste vi prva, ki ga bo odprla in obendovala."

"Gotovo me bo to zelo zanimalo", je rekla gospica Morstan; to da navzle temu iz njenih besed ni odsevala nikaka radovednost. Zdelo se mi je, da le po zunanje kaže neko zanimanje za zaklad, ki sva se zanj midva s Holmesom toliko trudila, predno sva ga dobila v pest.

"Prijazen zaboječek", je rekla in se nagnila čezenj, "Bržkone indijsko delo?"

"Seveda to je kovinski izdelek, kakor jih navadno delajo v Benaresu."

"In tako težak", je zaklicala, ko ga je poizkušila privzdigniti. "Sam za hoječek mora biti že veliko vreden. Kje je pa ključek?"

"Jonatan ga je zagnal v reko; zato si moramo izposoditi grebačo pri gospej Forrester."

(Dalje prihodnjiti.)

Vedno še prilika.

Nihče ne more naravnost povedati, kedaj ravno je prilika za kakega moža, da bi vporabljal izvrševanje svoje telesne moči kar najbolj uspešno in kar najbolj mogoče v svojo korist. Pri nekaterih se to vidi in doseže, ko dopolnijo svoje 30.—, pri drugih pa, ko dosežejo 40 leto starosti. Za to dosego je pa še vedno prilika, ako hoče človek le delati in ako se zanima za svoje zdravje. Trinerjeva Angelica grenka tonika, je preparat (izdelek) ki igra pri rabi skritih življenskih moči važno ulogo. To zdravilo sili prebavne organe k delovanju, utrjuje živce, pospešuje zdravje in spanje. Ko se zjutraj prebudite, se počutite krepkega za delo in ste dobro razpoloženi. Vsebinsa Trinerjeve Angelice grenke tonike obstoji največ iz zelišč. Vaš lekarnar ima to toniko na prodaj. Poskusite jo! Ista je tudi velike vrednosti za konvalescente v obče, osobito pa ako vas je prehlad mučil. — Joseph Triner Company, 1333—1343 S. Ashland Ave. Chicago, Ill. — (Advr.)

SIFKARTE

Za najhitreje, najsigurnejše in največje parobrode vseh prekmorskih črt — osobito za Cunard in Francosko prog.

DENAR POŠILJAM V STARI KRAJ

po najnižjih dnevnikih kurzih s posredovanjem najsigurnejših denarnih zavodov

JOHN ZVETINA

1726 S. RACINE AVE., vogal 18. ceste
CHICAGO, ILLINOIS

Naš expertni oddelok pošilja vsako vrstno blago v staro domovino.

Za poštenu poslovanje jamči moja 25 letna uspešna skušnja v tej trgovini.

NAZNANILO.

Tužnim sreem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem širom Amerike, da je nemila smrt pretrgala nit življenja v starem kraju v vasi Gerduni moji nepozabni materi

MARIJI PAVLAKOVIČ

in moji ljubljeni ženi

ANA PAVLAKOVIČ.

Mati so bili stari 75 let, moja pokojna žena pa 33 let.

Torej Vama kličem, daleč ločen od obeh: Pretrpele ste veliko gorja v teh groznih letih, in zdaj, ko je končano grozno svetovno klanje, je Vaju Vsegamogočni poklical k Sebi. Torej počivajte v miru v domači zemlji. Bodi Vama večni mir in pokoj! Sveti naj Vama večna luč! Na zopetno svidenje tamkaj nad zvezdami!

Zalujoci ostali:

George Pavlakovič, mož.

George, sin, Ana, hči.

Denver, Colo, 18. avgusta 1919.

4717 Grant St.

POZOR ROJAKINJE!

Nujno potrebujem dobro gospodinjstvo srednje starosti, bodisi samica ali vdova. Ne oziram se, ako ima enega otroka pri sebi. Plačam ji dobro.

Jaz sem vdovec s 4 otroci, posedujem udobno hišo, ter imam dobro in stalno delo. Ako kateri ne ugaja ta službena ponudba, ter jo bolj veseli močiti se, sem za to tudi jaz pri volji.

Vse tozadevne ponudbe naj se naslovijo na:

John Golob, 9731 Avenue M. South Chicago, Ill.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Dobro zdravilo za žene.

To je kar se lahko reče eno od najboljših znanih priprav. ki se jih morejo poslužiti trpeče žene in dekleta kot sredstvo za hitro in trajno od pomoč v svojih izkušnjah nerednosti, ki se tičejo svojega spola. Ime tega zdravila je

Severa's Regulator

(Severov Regulator) in prostor kjer ga dobite je v vseh lekarnah. Seveda morate zahtevati pravega in odkloniti vse ponaredbe, kajti le na ta način ste lahko sigurni, da dosežete najboljši in najhitrejši vspeh. Cena \$1.25 in 5c davka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Kila umori 7000 ljudi na leto.

Sedem tisoč oseb umrje na leto zaradi kile. — tako se glasijo namredišči listi. Cemu? Ker so nesrečniki sami sebe zasmerjali, ali se pa niso dosti ozirali na oteklino na obolenem delu telesa valed utrganja, ali kile. Kako je pa s Vami? Ali se tudi vi zasmerjate s tem, da nosite le kako obvezo, ali kaj drugega? Taka obveza je samo za silo, podobna slabi opori pri veliki steni, da se ne poruši. Taka obveza ne more tako delovati, kakor kaka mehanska priprava. Če se preveč stisnete z obvezo, ustavlja to cirkulacijo krvi; taka obveza drgne tudi oslabele mišice, ki potrebujejo največ prehrane.

Veda in umetnost je pa isnala način, ki vsemu temu odpomaga. Vsakda, ki nosi sedaj kako obvezo, ali paš kopey kilo naj bi enkrat ZASTONJ poskušal takozvano PLAPAO metodo, ki je najbolj umetna, logična in uspešna pri domačemu zdravljenju kile. Ta način je še svetovno znan.

PLAPAO BLAZINICA, kadar se jo tečno k telesu pritiska, se ne premakne s prostora, valed tega tudi bolnika nič ne teži. Ta blazinica je mehka kot žamet, lahka pri nošenju in po cenah. Rabite jo lahko med delom, ali počitkom. Nima nič jermenov, privez, ali trakov.

Učite se torej kako je mogoče ustaviti naravnim potom odprtno utrganje kile, da Vas isto ne bo vedno tedilo. Pošljite svoje ime in naslov še danes na naslov: PLAPAO CO., Block 3267, St. Louis, Mo., da Vam pošljemo ZASTONJ na poskušnjo Plapao in vas potrebna navodila.

POZOR! POZOR!
Ištel je novi obširni cenik DO-MACIŃ ZELIŠČNIH ZDRAVIL (priporočenih po župniku Kneip-pu). Poleg vsakega zdravila je na kratko razloženo, za kaj in pri kateri bolezni se rabi. Ta cenik bo vodnik k Vašemu zdravju. Pišite ponj še danes. Pošljem ga brezplačno.
Math. Pezdin,
Box 772, City Hall Sta.,
New York, N. Y.

SAMO IZKUŠEN NOTAR
Vam zamore urediti Vaše posle v starem kraju. Za izdelovanje pooblastil, kupo-prodajnih pogodb, vknjižb, izbrisov, potrdil, obveznic i. t. d. se vedno obrnite na mene. MOJA PRAKTIČNA IZKUŠNJA VAM JAMČI DOBRO DELO.
Varujte se slamatih modrijanov in mazačev! Pojasnila glede potovanja v staro domovino dajem brezplačno.
ANTON ZBAŠNIK, Javni Notar,
soba 102 Bakewell Bldg.,
Corner Diamond and Grant Sts., Pittsburgh, Pa.
(Naslov na domu 5633 Butler St.)

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo s največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka. ker zaupnost izdelovatelja zasluži popolno zaupanje in tisanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebitičnih naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji stebel in morali smo eene nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava bres ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebitine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Imed vseh bolezni jih je devdeset odstotkov povzročenih in spočetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen blag zlotvorni tvarin zavirajoč pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi lekt so prosti vsakršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno šareče rudeče vino. V zadevi zabasanosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadne slabobe, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo šenske ob premembni hitja ali rudarje in urage delavce, ke delajo in vdihavajo plia, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite ga v vseh lekarnah.

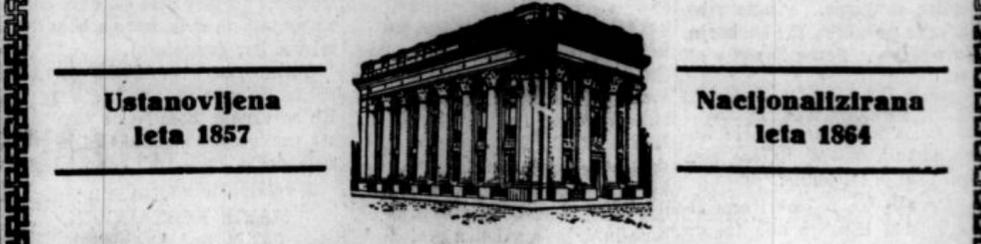
TRINERJEV LINIMENT
prodere vselej v koren bolečine, zato pa je slasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otrplosti glečnejev in drugih, najhitrejša in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin
je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo snotrj. Posebno za ispiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, ispuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAESTAVAH:
GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER CO.
Manufacturing Chemists
1333-1343 So. Ashland Ave. CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857 Nacionalizirana leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8,500,000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v posebnem zaščitnem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JO LIETU.

3% Narastle obresti se polletno pripisujojo k glavnici, **3%** ali pa izplačujojo na hranilno ulogo od \$1.00 naprej.

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.
Joliet, Illinois.
"LJUĐSKA BANKA".